

Trà Đàm 14-05-2026

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[23/05/2026 - 03:05 - anhlibrary]

Làm sao mà mình có được một cái nội tâm giống như vậy? Có nghĩa là lúc nào mình cần thì mình cũng có một cái chỗ nó thơm như trà để mình nằm. Tôi tuyệt đối tin chuyện đó. Có nghĩa là khi nào mình sống bằng Tâm lành thì lúc nào mình đang sống giữa một cái miền hoa cỏ. Tôi nhớ Việt Nam có một cái cuốn sách nó mang cái tên là: "Cho tôi xin một vé đi tuổi thơ". Biết đó? Thì mỗi lần mà chúng ta sống thiện là mỗi lần chúng ta có một chiếc vé đi về cái miền Chánh niệm. Tôi dĩ nhiên là tôi không có xây cất cái gì ở Việt Nam nhưng mà nếu có người hỏi tôi xin một cái tên cho một đạo tràng thì tôi thích một cái tên là miền, miền mây trắng hay là miền Chánh niệm.

Nếu mà ở đây bà con làm được một cái nơi chôn mà nó có cái tên là miền mây trắng hay là miền chánh niệm rất là dễ thương. Cái chữ miền đó, tôi hơi ăn gian chỗ này. Chữ miền đó nó cũng là niềm. Chữ niềm và chữ miền. Nhiều khi chỉ cần trong lòng mình có một cái niềm nào đó là mình đã có mặt ở một cái miền nào đó. Hiểu tôi nói không ta? Nghe kịp không? Cái miền và cái niềm, mà nghe cái niềm thấy nó ít, cái niềm, nổi niềm, niềm vui. Cái niềm đạo Tâm mình nghe nó ít, nhưng mà khi mình sống trong đạo Tâm cái là mình đang có mặt trong cái miền đạo Tâm. Thật ra các vị không có tin, trong cái thế giới sống của người Chánh niệm, trong thế giới sống người Chánh niệm, trong cái Tâm cảnh của người Chánh niệm thì thế giới này nó đẹp hơn rất là nhiều các vị có tin chuyện đó không? không tin, phải học giáo lý nền mới tin chuyện đó.

Thí dụ như một người mà vẽ tranh đi thi khi họ ngồi ở bên một cái bờ hồ thì bao nhiêu người khác ngồi chung với họ đó nhưng mà họ không có được cái cảm hứng của một người họa sĩ, một người viết nhạc như ông Trịnh Công Sơn hay là cụ Phạm Duy. Khi mà các vị ngồi đó bên một cái gốc cây, một bờ lao, một bụi cỏ ven hồ thì đối với các cụ đó là cả một cái phương trời của nó lồng lộng.

Trong khi một cái người bình thường như mình, mình không có cái cảm thụ âm nhạc như các cụ thì mình ngồi mình thấy gốc cây là gốc cây và bụi lao là bụi lao. Thì ở đây tôi không có nói các vị sống hoang tưởng tôi không có nói nha. Nhưng mà tôi có nhớ đến hai bài kinh mà rất nhiều người Phật tử có lẽ không biết rồi nghe ba chớp ba nháng rồi bắt chước người ta nói dốt.

Đó là tu là lìa vọng tưởng. Chứ thật ra lìa vọng tưởng, vọng tưởng là sao? Vọng tưởng nghĩa là mình không có học giáo lý, không có sống Chánh niệm. Rồi mơ mơ màng màng, mơ mơ, hồ hồ thì cái đó gọi là sống trong vọng tưởng. Chứ nếu mình có Chánh niệm, nếu mình có giáo lý thì cái chuyện mà mình được an lạc từ cái môi trường thiên nhiên, chuyện đó rất là bình thường. Tôi nói tiếng Việt có nghe chậm không? Nghe kịp không? Khi mình sống thiện thì cái niềm vui mà có được từ thiên nhiên nó là chuyện rất là bình thường. Nó không phải là vọng tưởng. Nhưng mà nếu mình không có sống thiện mà mình cố gắng mình vẽ vời cái không gian trước mặt để biến nó thành ra là một cái cõi mộng thì đó là chuyện không có nên. Có nghe kịp không, hiểu không? Thí dụ như các vị có nghe nói cá rô cây không? Có nghĩa là người ta nghèo quá người ta lấy cái khúc gỗ người ta chạm khắc thành con cá rô người ta bỏ vô cái đĩa nước mắm ấy, thì cái đó là ảo, ảo tưởng đúng không? Nhưng mà nếu mà các vị mà một túp lều tranh hai trái tím vàng mà ở trong một cái ngôi nhà tranh vách đất, ăn rau luộc mà thương nhau thì nó ngon hơn là bữa ăn khác có đúng không? Có hiểu tôi nói không? Ngồi trong nhà tranh vách đất mà mình ở với người mình thương thì thức ăn nó ngon hơn là bữa ăn khác. Có đúng vậy không cái đã. Rồi nhưng mà cái ngon hơn nó có phải là ảo không? Trong khi mình để cái con cá rô cây ở trong cái chén nước mắm mà mình nghĩ rằng đó là con cá mà mình ăn nó ngon, thì cái ngon đó là ảo phải không? Có phân biệt được hai cái này không? Ở đây cũng vậy.

Có hai bài Kinh. Một bài Kinh thứ nhất đó là có một vị Tỳ kheo còn phàm chưa có đắc gì hết. Vào một buổi chiều sau cơn mưa rừng thì vị nó bước ra ngoài nhìn núi rừng nó được nước mưa rửa sạch tất cả bụi bậm. Rồi nó ánh lên một cái màu xanh rất là đẹp trong ánh sáng nhập nhoạng của buổi chiều đó thích lắm. Và người đó mới nghĩ rằng rừng mà sau mưa nó được như vậy thì tại sao tâm hồn của mình, cái đạo Tâm của mình, chánh niệm, trí tuệ của mình chưa bao giờ nó có được một cái trận mưa như vậy để mà nó phát triển vị đó nghĩ như vậy và đắc A La Hán.

Và một lần nữa, đó là Đức Phật trước khi mà Ngài Niết bàn, Ngài Niết Bàn vào ngày rằm thì trước đó lúc mấy ngày đầu tháng có trăng, Ngài có nói với Ngài A Nan là A Nan có nhìn thấy cái kinh Thành Vesali đêm nay rất là đẹp, nhớ bài Kinh đó không? ánh trăng Vesali rất là đẹp và nếu một người mà học ba mớ thì mình nghĩ ủa Phật thì đâu có thưởng thức ngoại cảnh đúng không? nhưng mà trong cái Tâm cảnh của một vị Phật thì cái gió mát, cái trăng thanh nó cộng với cái Thánh Tâm của Ngài đó, thì đó là một cái sự kết hợp rất là đẹp không có sao hết, hiểu không? đại khái như vậy. Thì tôi tuyệt đối, tôi tuyệt đối chống cái chuyện gọi là nhân danh việc uống trà rồi coi đó là trà thiền, trà đạo thì tôi là người đầu tiên chống, hiểu không? Nhưng cái này tôi lại đồng ý nè. Mượn những cái buổi trà đàm để mà nói chuyện với nhau những điều cần nói và mượn những buổi trà đàm để mà gắn kết nhau trong cái tinh thần tứ chúng đồng tu. Thì những buổi trà đàm đó đối với tôi là tuyệt đối cần thiết. Có nghe kịp cái đó không? Còn đằng này không học giáo lý, không có sống Chánh niệm mà cứ xây dựng một cái trà thất, rồi treo thư pháp rồi treo tượng tô Đạt Ma rồi sắp nguyên một bộ pháp bộ trà cụ mấy trăm triệu rồi gắn cái chữ thiền to đùng trước, rồi hy vọng uống trà nghĩa là thiền, uống trà là nuốt thiền vào lòng đó là tôi chống hiểu không? Tôi nói nghe kịp hả? Hiểu? có nghĩa là mình có tập thể dục, mình có tập thể dục mình có ăn kiêng, rồi thỉnh thoảng cái mình tụ tập bạn bè cái mà làm bữa bánh xèo, bánh xèo chay tôi thấy cái đó là đẹp. Có hiểu tôi nói gì không? Có ăn kiêng, có tập thể dục nhưng mà lâu lâu cái mình đi rừng hái nấm rồi hái rau dại về làm một bữa bánh xèo cho nó ra trò thì cái chuyện đó tôi không có chống. Mà tôi chống cái là cứ gặp nhau là ăn nhậu, làm bánh xèo tôi chống. Có hiểu không? Hiểu.

Uống trà cũng vậy. Sống Chánh niệm có học giáo lý rồi thỉnh thoảng họp mặt nhau uống trà nói chuyện giáo lý thì tôi tuyệt đối ủng hộ hai tay, hai chân. Nhưng mà coi trà nó là một kiểu thiền thì không. Uống trà rồi thấy trong từng cái ngụm trà là có cả mây trời bát ngát bao nhiêu tinh tú trăng sao.

Mỗi một hơi thở rồi chứa bao nhiêu cái huyết thống tâm linh. Rồi bà, rồi ông cố nội ông, cố giải gì trong đó thì không nên. Thì cái đó là nói cho vui thì được, chứ còn nếu đưa nó vào ở trong nội dung tu hành thì tôi nghĩ rất không nên, thì bà con uống trà mà tôi nói nhiều quá bà con mất hứng, nhưng mà tôi nghĩ mình sống mấy chục năm ở đời đâu có bao nhiêu lần mà mình được uống bữa trà giống như vậy.

Tôi nghĩ không có nhiều đâu. Uống trà mà có cái để nghe. Uống trà mà mình có hy vọng là mình đang uống với những người cùng lý tưởng, cùng tâm huyết với mình thì tôi nghĩ đó là một cơ hội rất là hiếm. Trà ngon dễ tìm, tiệm, cái trà quán mà sang trọng thấy vậy chứ dễ tìm. Nhưng mà một cái không gian uống trà mà trong cái sự tín nhiệm và tin cậy và trân trọng lẫn nhau thì tôi tin rằng cái buổi trà đạo, trà đàm nó rất là khó. Mà cái gì khó thì mình phải trân quý nó. Hôm nay là năm 26 tính trung bình tuổi ở đây là 50 đi chia đều, thì tôi không tin rằng từ đây đến cuối đời các vị có thêm 20 buổi như vậy tôi không tin, 10 buổi thì may ra, năm nay mình tính trung bình là 50 hết, đồ đồng là 50 hết thì tôi tin chắc nhiều lắm là chục thôi, mình cứ chia đều, năm mình được chắc chừng buổi thôi, mà càng về sau thì mình càng yếu và càng mất hứng. Và những bạn bè tri âm, tri kỷ này cũng mòn hao dần theo năm tháng với sức khỏe và tuổi đời của mình.

Hồi này tôi nằm ở trên đó tôi thấy thú vị, là lần đầu tiên ở một cái nơi thơm như vậy. Hồi đó tôi thuyết pháp tôi hay xài cái chữ thơm ngát và mát lạnh. Thì lát cô Trang xin ông chủ cho lên chút xíu mà tại sao chọn cô Trang bởi vì cô là một bà thầy lớn ở Sài Gòn mà bà thì ít, một mình bà được chứ còn mà giới thiệu nguyên đám này lên nó quây cho nát cái phòng trà đó, rất là dễ thương, thơm, tôi chưa bao giờ tôi được ở một không gian mà là sạch và thơm như vậy, tôi thấy tôi là Điền Bá Quang. Tôi thấy tôi là tổ Đạt Ma ở trong trong hang Thiếu thất ở núi Tung Lĩnh. Cảm giác rất là đặc biệt, nó như cái hang vậy đó. Như cái hang vậy. Đi đâu đi, cũng sẽ nhớ hoài. Nhớ hoài cái buổi trà đàm chiều nay ở Kosala thì mà cái điều dễ thương nhất là ở đây toàn là những khuôn mặt là quốc à, lạ quốc. Nhưng mà tôi gặp các vị tôi mới tin bốn chữ đó là “cốt nhục linh sơn, bồ đề quyết thuộc”. Các vị có nghe mấy chữ đó không?

- Cốt nhục linh sơn nghĩa là hồi đó giờ mình chỉ biết cốt nhục huyết thống thôi. Thí dụ như là có quan hệ máu mủ, có cái mã gen di truyền, mình gọi đó là cốt nhục. Nhưng mà thật ra nó có cốt nhục linh sơn. Linh sơn đây là một cái từ của nhà thiền, nhà Phật để chỉ cho Phật pháp. Linh sơn là núi Linh Thứu. Linh sơn là cái chỗ mà Thánh chúng tụ họp.

- Cốt nhục Linh Sơn hoặc là quyến thuộc Bồ đề. Các vị phải tin một chuyện đó là cùng một máu mủ chưa chắc thương nhau nhưng mà cùng lý tưởng thì thương nhau. Có phải vậy không? Nếu mà chiều nay trước mặt tôi toàn là máu mủ không, quan hệ máu mủ thì tôi không tin là tôi vui như vậy. Nhưng mà trước mặt tôi là những người cùng có cùng suy nghĩ. Tôi nhớ trong một buổi chuyện cách đây mấy hôm nói chuyện online cho một gia đình Phật tử họ cúng giỗ ở miền Tây. Tôi giảng trong phòng mà không ai biết là tôi đang dự một cái đám giỗ, thì tôi có... họ có cho tôi coi cái màn hình nguyên đám thực khách ở đó. Tôi có nói một chuyện mà chiều nay tôi muốn sang sẽ ở đây. Đó là trong đời mỗi người chúng ta có rất nhiều cơ hội đi ngang nghĩa trang. Có rất nhiều cơ hội đi ngang nghĩa trang. Nhưng mà trong một rừng mộ, đó có bao nhiêu mộ mình muốn dừng lại để mình ngồi, mình nhỏ cỏ, mình quét vôi mình chăm sóc. Hiểu tôi nói gì không? Hiểu hả? Cuộc đời mình có biết bao nhiêu cơ hội đi ngang nghĩa trang nhưng mà nó chẳng là cái gì mình hết. Nhưng mà có những ngôi mộ, cái ngôi mộ lớn thì không nói, có những ngôi mộ mã đất. Quý vị có nghe chữ mồ hoang mã lạng không? Cái mã đất rồi bị mưa xuống nó bị xói mòn, nó bị phong hóa. Vậy là mình cũng rán về mình xác định vị trí, rồi mình vun xới, rồi mình trồng hoa, mình sắp lại bát hương và mình có thể ngồi lại đó rất là lâu. Tại sao vậy? Vì cái người nằm dưới mộ đó có quan hệ với mình. Cái nắm mồ đó lúc bấy giờ nó trở thành ra là một cái nơi chôn hành hương thăm viếng.

Cũng vậy, trong đời một người, chúng ta đã gặp biết bao nhiêu người. Chúng ta đã gặp biết bao nhiêu người, đi qua biết bao nhiêu cái không gian, ăn biết bao nhiêu thứ, ngồi biết bao nhiêu chỗ, uống biết bao nhiêu tuần trà, thưởng thức biết bao nhiêu loại trà, loại bánh ngọt. Nhưng mà thực ra cái mà sau cùng nó còn đọng lại ở trong lòng mình thì không bao nhiêu so với những cái những thứ mà nó đi qua lòng mình và đi qua đời mình. Có phải vậy không? Là vì sao vậy? Tại vì nó giống như những nghĩa trang, những xác người, những nắm mồ vậy. Cái gì nó không liên hệ đến mình thì nó trôi tuột đi. Trôi tuột thì tôi mong là sau những cuộc họp mặt này bà con mình chia tay nhau đi về, thì cũng còn có cái chỗ để nhớ về. Và tôi cũng mong là trong, mình giả định như trong cái miền ký ức của bà con nó là một bức tường thì trong đó có những cây đinh để mình có thể treo, có thể mắng những cái mảng hồi ức đẹp. Hiểu không? Phật pháp có phải là một mảng hồi ức không? Sao không dám nói? kiến thức Phật pháp có phải là một mảng hồi ức không? nó là trí nhớ mà, nó là kinh nghiệm, là kiến thức, là hồi ức. Kiến thức Phật pháp là mảng hồi ức mà nó như một bức tranh mình có cái chỗ mình có thể treo, treo trên tường, treo trên vách.

Một cái tình bạn đạo tôi cho nó một bức tranh đáng để mình treo lên tường, treo trên vách. Một cái nơi chốn, một cái không gian mà mỗi lần mình nhớ về, mình nghe lòng mình nó yên tĩnh thì tôi cho rằng cái không gian đó bây giờ nó chỉ còn là kỷ niệm thôi nhưng mà nó cũng đáng là một bức tranh để mình treo lên phải không ta? Thì sau buổi uống trà này, tôi mong các vị sau này mỗi lần nhớ đến Kosala nhớ đến từng gương mặt đã gặp ở đây, nhớ lại những gì mình đã nghe và đã chia sẻ với nhau ở đây.

Và các vị có biết là ở trong cái nghệ thuật trang trí nội thất người ta nói rằng khoan tính đến chuyện bàn tủ giường ghế, chỉ cần cái gì đó trên tường chẳng hạn như là giấy dán, cái màu sắc, hình ảnh của giấy dán tường hoặc là một hai bức tranh nào đó cũng đủ làm cho cái căn phòng nó rộng và hẹp.

Các vị có tin chuyện đó không ta? Bàn, tủ, ghế mình chất đống thì nó chật đúng rồi. Đẳng này chỉ là cái màu giấy tường, màu sơn tường, hình ảnh trên tường hoặc là một bức tranh nào đó rất là mỏng, mỏng lắm luôn. Treo trên tường thì nó cũng đủ làm cho nó hẹp lại. Mà đời sống chúng ta đó, chúng ta luôn sống với những thứ mà mình treo được ở trong cái miền ký ức.

Tôi nói có khó hiểu đúng không? hơi khó hiểu? Cái đời sống mình nó chỉ là một cái quá trình tích lũy và thu gom những mảng hồi ức thôi. Có đúng vậy không? Tại sao mình mặc quần ở dưới, mặc áo ở trên? Cái đó phải hồi ức không? Không, tôi đang nói nghiêm túc, có phải không ta? Tại sao mình phân biệt chiếc dép nào mang bên phải, chiếc dép nào bên trái có phải hồi ức không? Hiểu? Rồi khi mình đi toilet tại sao có cái toilet bồn và toilet xí bệ ở mỗi cái mình có cách xài khác nhau đúng không? Có cái mình mang dép luôn, có cái mình không được mang dép mà mình phải ngồi lên đó giống như ngồi ghế đúng không ta? Tôi có ý tôi nói những chuyện rất là bình thường để cho bà con thấy rằng từ cái kinh nghiệm ăn đũa, ăn nĩa cho tới cái kinh nghiệm bà con ăn dao, ăn nĩa nó khác kinh nghiệm mình ăn đũa, ăn bóc đúng không? Đó là kinh nghiệm đó là hồi ức, đời sống mình

bà con nhớ kỹ là toàn là hồi ức không à, toàn là hồi ức, mà tại sao chiều nay tôi nhấn mạnh hồi ức? bởi vì cái mà chúng ta sẽ mang đi từ nơi này nhiều nhất đó chính là mảng hồi ức và cái mà cái nội dung tôi muốn nói đằng sau đó kia, muốn lắm luôn mà nhìn cái mặt quý vị tôi đang suy nghĩ có nên nói luôn cái phần còn lại không. Nghe nè, nghe kỹ nè, 99% cái chất liệu làm nên đời sống chúng ta là hồi ức, nghĩ kỹ lại coi, này tôi có nói mà, tại sao nhấn không phải tùy tiện muốn đeo ngón nào đeo, có phải vậy không? có phải hồi ức không? cái nón tại sao cái phần nào để trước, phần nào để sau, hồi ức phải không? ăn uống, đi đứng, tắm rửa, giao tiếp, kiến thức khoa học, nghệ thuật tất cả đều là, đều là hồi ức hết. Tôi nói, tôi nhấn mạnh mấy lần như vậy để tôi nói cái gì? 90 hơn 90% chất liệu làm nên đời sống là hồi ức. Mà thế giới nó có hai góc nhìn. Đó là góc nhìn hiện tượng và góc nhìn bản thể.

1/ Góc nhìn hiện tượng là mình chụp hình cái vỏ ngoài của thế giới. Thí dụ như núi, non, kinh, rạch, sông, hồ, nam, nữ, chim, thú thì cái đó được gọi là thế giới hiện tượng, thế giới ở vỏ ngoài.

2/ Nhưng mà cái trường hợp thứ hai đó là thế giới bản thể, tức là cái nội dung thật sự bên trong của mọi thứ. Có nghe kịp không? Đó là gọi là thế giới bản thể. Khi mà chất liệu sống của chúng ta chỉ là 90% hồi ức thì chúng ta chỉ sống toàn với cái vỏ ngoài thôi. Chỉ có người sống Chánh niệm là mới đúng là cái người thật sự sống với thế giới bản thể. Sống chậm lại coi cái gì nó đang trôi qua. Tôi biết, tôi biết rất nhiều bà con chưa có quen nghe đạo và đặc biệt là chưa có quen thực tập Chánh niệm.

Bài giảng chiều nay chúng tôi rất là khô, đã nói là không giảng mà rốt cuộc cũng giảng, rất là khô mà nó rất là cần thiết. Mà các vị có nghe nóng lắ không? Nóng lắ luôn. Thì nó có một chuyện rất là khó tin. Khó tin lắ luôn. Khó tin lắ luôn. Đó là Phật giáo là một chuỗi nghịch lý trong nhận thức của phàm phu. Nghịch lý là sao? Là nó đi ngược lại cái suy nghĩ của phàm phu.

Thí dụ như đạo Phật nói những cái lạ lắ. Niềm vui của người cho luôn lớn hơn niềm vui của người nhận. Cái này đúng hay sai? Không có một món quà nào có thể làm cho mình vui mấy chục năm hết. Hiếm lắ. Nhưng mà cái niềm vui của cái người trao ra nó có thể làm cho họ vui tới mấy chục năm. Cái đó có không? Quý vị bỏ ra một số tiền, quý vị làm một đoạn đường, một cái giếng ở cái xóm nghèo thì 20 năm sau các vị đi ngang các vị nhìn cái cây cầu, cái đoạn đường và cái giếng đó các vị vẫn còn vui có đúng không? nhưng mà nếu cái số tiền đó ngày xưa có ai đó, một mảnh thường quân, một người hảo tâm nào đó, họ lấy số tiền đó đó, họ lấy số tiền cũng là tôi giả định là 100 triệu đi, chính mình bỏ 100 triệu mình làm cái giếng hoặc là mình làm một đoạn đường hoặc là một cái cây cầu, thì 100 triệu đó, 20, 30 năm sau nó vẫn làm cho mình vui. Nhưng nếu mà cách đây mấy chục năm mà cũng có người lấy 100 triệu đem cho mình thì niềm vui đó 30 năm sau còn không? Bây giờ hiểu chưa? Đó là cái lạ. Cái lạ thứ nhất là như vậy.

Cái lạ thứ hai là Phật nói với nghe kỳ lắ. Mình không biết đạo mình tưởng rằng thế giới này nó được gầy dựng trên những cái có, phải không ta? Phải không ta? Như cái nhà là phải có tiền, có vật liệu, vật tư, có thầy, có thợ mới ra cái nhà đúng không? Rồi hôn nhân nó phải đi ra từ chữ có, đúng không? Có nam, có nữ có yêu thương, có lý tưởng, có cùng một nhịp đập, cùng nhìn về một hướng gì đó, mấy đứa nó dốt thì toàn là có không, phải có, tức là từ nền tảng của cái có mới làm nên mọi sự ở đời trong thế gian, trong thế gian. Như giờ muốn có ly nước, muốn có một buổi trà này phải sao ta? phải có nước nè, phải có trà, phải có cái bàn, phải có cái ghế, phải có một cái đám đông ngồi nghe, mới có buổi trà đàm, tất cả những cái sướng, khổ, buồn, vui trong đời chúng ta được dựng nên từ những cái có đúng không? Nhưng mà Đức Phật ra đời Ngài nói cái có chỉ là một nửa vũ trụ thôi.

Ngài nói cho mình biết rằng hạnh phúc nó có hai nguồn đến từ cái có và không có cái gì đó. Và đau khổ nó cũng đến từ hai nguồn có và không có cái gì đó, bây giờ hiểu chưa? Có tin cái chuyện đó chưa? Hạnh phúc đến từ cái nguồn có là có gì ta? nhan sắc, tuổi trẻ, sức khỏe, tiền bạc, quan hệ xã hội. Mình nhờ có mấy cái đó mình hạnh phúc đúng không? Nhưng mà hạnh phúc đó có đến từ nguồn không, không? Không nợ, không bệnh, không tai tiếng, không thị phi, không kiện tụng, không rắc rối trong quan hệ giao tiếp xã hội.

Như vậy mấy cái không nó cũng làm mình hạnh phúc đúng không? Rồi, chuyện nữa, cái chuyện mà mình khiêng, mình vác, mình mang, mình đội một cái món đồ mình thích trên đầu mình đó phải hạnh phúc không? tại sao không giám trả lời? khiêng, vác, mang, đội một người, một vật mà mình

thích. Cái đó có phải là hạnh phúc không? Có phải không? Nhưng mà cái chuyện mà mình rảnh tay, rảnh chân không khiêng vác, rảnh đó có phải là hạnh phúc không? Hạnh phúc luôn. Hạnh phúc chứ hả?

Thí dụ như giờ ông chủ, ông này ông tên gì quên cha rồi? Huệ Đăng. Ông Huệ Đăng ông tặng cho mỗi vị 10kg trà quý. Mà trong 10kg đó là nó có tới 20 loại trà toàn là quý hiếm không, 10kg mà tôi nhìn sức vóc của quý vị mà vác 10kg cũng phê à. Cho nên lúc mà 10kg nó đưa trao tay mình nó rất là hạnh phúc. Nhưng mà nếu về đến nhà, mà để nó xuống nó lại hạnh phúc kiểu khác, phải không ta? hiểu không? Và các vị có tin có những cái người, có những cái vật, có những cái cảnh. Người, vật, cảnh và sự kiện. Bốn cái này, có nhiều khi ở một thời điểm nào đó cái sự có mặt của nó làm cho mình sung sướng và ở một thời điểm nào đó bốn cái này nó làm cho mình đau khổ và mất nó là mới là niềm hạnh phúc. Các vị có tin chuyện đó không? Có hả? Có những cái vật mà ngày xưa mình mê đó, mà bây giờ mình tìm cách mình gả nó đi mình mừng lắm. Bởi vì đồ cổ là gì? Đồ cổ là mua của thằng chán, bán cho thằng thèm, có không?

Ra đường nhặt một cành hoa,
Đem về ấp ủ mới ta cũ người.

Cái cách trả thù của một cái người đàn bà hoặc người đàn ông phụ tình là hãy giao kẻ đó cho cái thằng thứ ba, hiểu không? nó là đũa không tin được thay vì mình đi đánh ghen thay vì mình căm hận đó hãy mỉm cười giao cái của nợ cho cái thằng xấu số tiếp theo, thì sớm muộn gì thì cái người kia cũng lãnh đủ à. Cho nên cái đạo Phật mình đó, Đức Phật Ngài dạy mọi thứ ở đời là do các điều kiện mà có. Cái điều kiện ở đây đó, chuyện nhà Phật gọi là Duyên. Mà Duyên ở đây nó gồm có các trường hợp sau đây.

1/ A giúp B bằng cách là có mặt trước.

2/ A giúp B bằng cách là có mặt sau.

A giúp B bằng cách là có mặt trước. Có nghĩa là quý vị phải ngồi ở đây thì tôi mới nói chuyện được. Đó là A giúp B bằng cách có mặt trước. Nhưng mà A giúp B bằng cách có mặt sau có nghĩa là vì chiều nay tôi sẽ đến. Cho nên buổi trưa ở đây đã chuẩn bị xong mọi thứ, đúng không? 4:00 chiều là sinh nhật thì 12 giờ đã phải có bánh sinh nhật rồi. Cái lý do của cái bánh sinh nhật nó đến sau cái bánh sinh nhật đúng không ta? Thì trường hợp nó được gọi là A giúp B bằng cách là có mặt sau.

3/ Nhưng mà có trường hợp A giúp B bằng cách là cùng có mặt. Thí dụ như quan hệ của thầy trò, bác sĩ và bệnh nhân, cô dâu và chú rể thì những cái trường hợp đó được gọi là A giúp B bằng cách là cùng có mặt.

4/ Nhưng mà cái thứ tư mới ghê. A giúp B bằng sự vắng mặt. Mà tại sao chiều nay tôi nhấn mạnh cái đó? Bởi vì cái chuyện mà chúng ta gặp nhau ở đây nó là cái Duyên. Mà hễ nói đến Duyên nhà Phật bắt buộc chúng ta phải nói đến bốn cái luật đó. Tức là những gì chúng ta có cho nhau nó là cái Duyên mà những gì chúng ta không có cho nhau nó cũng là cái Duyên. Có đúng không? Có phải không ta? Có những câu nói lẽ ra quý vị đừng có nói thì sau này tụi mình không có rắc rối. Tôi đang nói nghiêm túc, giá mà một lát nữa chia tay đừng ai nói gì với tôi cái câu đó, tối nay tôi về tôi ngủ ngon, tôi van xin các nàng đừng có trao cho tôi những nụ cười, những ánh mắt, những câu nói rồi để làm cho đám đàn ông mà râu ở đây tối nay nó giật giờ, giật giờ.

Như vậy nó có trường hợp mình giúp nhau bằng cách là mình không có cái gì cho nhau hết nó cũng là một cách giúp, phải không? mình cho nhau đồ bỏ nó cũng là một cách giúp, mà mình không cho nhau thuốc độc cũng là... có phải là cách giúp không? Mình nói với nhau cái điều làm cho nhau vui đó là một cách biểu hiện tình cảm, mà không nói cái điều làm cho nhau buồn nó cũng có phải là một cách biểu hiện tình cảm không? Như vậy thì trong đời sống mình rõ ràng nó được kiến tạo từ hai thứ có và không có phải không? Một cuộc không nhân thành công là gì? là chàng và nàng biết liệu lúc mà nên có và nên không có cái gì cho đối phương.

Thí dụ sáng mình là ông chồng, mình dậy sớm mà mình làm được cái gì đó để lên trên bàn mà để bà vợ một lát sao bà trong toilet bà ra thấy cái đĩa đó trên bàn, một cái mâm điểm tâm gọn thôi, một ly sữa, một miếng bánh mì nướng, một tí bơ, chính cái có này nó làm cho cuộc hôn nhân đẹp hơn mặc dù nó không có giá trị gì hết, nó không đáng gì đâu quý vị, nhưng mà một mâm điểm tâm nhỏ nhỏ có ba món thôi, một ly sữa, một miếng bánh mì và một tí bơ là xong. Nhưng mà nếu mà bà vợ bà thức dậy mà ra nhà bếp mà thấy nguyên một đồng chén chưa có rửa quý vị thấy không? Một thau

đồ chưa có giặt, đó là cái quà tặng mà ngoài ý muốn. Quý vị thấy không? Cho nên buổi chiều nay có nhiều người nghe tôi nói tưởng tôi nói đùa, không? Toàn bộ đời sống và đời tu của mình nè nó được gây dựng nên từ hai chữ CÓ và KHÔNG.

Mỗi ngày làm ơn nhớ thế này, có những cái thứ có nó làm cho mình tốt hơn, an lạc hơn và có những cái không nó làm cho mình tốt hơn và an lạc hơn. Cái trách nhiệm của mình là phát hiện cái nào nên có và cái nào nên không. Thì cái đó Đức Phật gọi là gì? Là Tứ Chánh Cần. Nãy giờ tôi đi một vòng các vị tưởng là do tôi chế tác, NO.

Tứ Chánh Cần. Tức là nỗ lực, nỗ lực tạo tác cái cần có, nỗ lực loại bỏ cái không nên có. Và tôi nói hoài cái nghệ thuật, kỹ thuật điêu khắc là gì? Là bỏ đi cái thừa và cái còn lại là tác phẩm, phải không? Mà cái lộ trình thành Phật là gì? Là bỏ đi cái thừa và cái còn sót lại là Phật đúng không ta? Hả? Và một gương mặt đẹp là sao? Là bỏ đi cái thừa và giữ cái gì cần giữ lại mình giữ, thành gương mặt đẹp đúng không? Chứ ăn mặc như bà điên. Tại sao người ta người ta nói là mình ăn mặc như bà điên? Tại sao vậy? Vì mình mặc trên người mình những cái nó không cần thiết. Nếu chiều nay có người hỏi tôi vậy chứ có thể thu gọn Phật pháp trong mấy chữ được hay không? Tôi nói được. Đặc biệt dành cho mấy cái đầu u mê không nhớ được Phật pháp. Chỉ nhớ có mấy chữ thôi.

- Thế nào là thiếu.

- Thế nào là dư.

- Thế nào là đủ.

Hiểu được ba chữ này là kiến thức vô bờ. Thế nào là thiếu? Thiếu là có thể thêm vào gọi là thiếu.

Dư là có thể bớt đi gọi là dư phải không? Mà đủ là không thể thêm, không thể bớt gọi là đủ.

Thì sức khỏe của mình, nhan sắc của mình, kiến thức của mình, đạo hạnh của mình chỉ cần dựa trên ba chữ này được không? Nhan sắc, sức khỏe, tài sản, quan hệ xã hội, kiến thức, rồi đạo hạnh, công phu tu hành. Có phải là chỉ cần ba chữ này đúng không?

Cái thiếu là gì? Đừng để cho nó thiếu bởi vì thiếu có nghĩa là có thể thêm vào được gọi là thiếu. Có thể bớt đi thì gọi là dư. Không thể thêm bớt thì gọi là đủ. Mà mình tu là mình cần và đủ. Chỉ cái cần, cái không cần không rõ tới.

Và trong cái cần mà chỉ ở mức đủ thôi chứ còn không thể dư. Dư là mình nghe dư, mình tưởng giống như tiền dư là tốt, chứ không. Trong pháp môn Tứ Niệm Xứ có nói rằng một cái đức tính, một cái đức lành nào đó mà nó ở cái tình trạng mà thiếu kiểm soát nó tràn bờ, nó leo rào nó cũng không có tốt, nghe kịp không? Thí dụ như mình ngồi thiền có Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ.

- Tín là chánh tín, là niềm tin, niềm tin có trí tuệ đi kèm.

- Tấn có nghĩa là cái sự nỗ lực.

- Niệm nó là khả năng tỉnh thức.

- Định là khả năng tập trung.

- Mà tuệ là khả năng gọi là soi rọi, tầm tía.

Mình nghe cái nào cũng quý hết. Nhưng mà khi mình ngồi thiền, tôi nói rất là nhiều lần mà mấy cái antifan thế nào nó cũng ném đá. Trong kinh không hề có một cái bài kinh, không hề có một cái dòng, một đoạn nào mà Đức Phật Ngài kêu gọi mình ngồi nhiều hay đi nhiều hết. Không có. Không có. Không có một cái trang kinh nào Ngài khích lệ mình nên đi nhiều hay ngồi nhiều. Là vì sao? là vì cái cơ địa sinh học của mỗi người mỗi khác. Có hiểu tôi nói không? Khi mà Ngài... đó là chuyện thứ nhất.

Nếu mà Ngài khen ngồi nhiều vậy mấy đứa ngồi không được chết cha, nó khỏi tu à, hoặc Ngài kêu đi nhiều mấy đứa nó ngồi xe lăn là tính làm sao, nghe kịp không? Mà đó là cái chuyện thứ nhất.

Mà chuyện thứ hai nó quan trọng hơn, mình tu Tâm chứ đâu phải mình tu Tướng. Cái quan trọng nhất tôi có thấy tất cả bài kinh, tất cả tôi gạch dưới chữ tất cả, tất cả các bài kinh mà nói về Tứ Niệm Xứ luôn luôn và luôn luôn Ngài khuyến khích mình nên Chánh niệm liên tục và thường trực trong mọi tư thế sinh hoạt chứ Ngài không có đặt vấn đề là ngồi được bao lâu. Có nghe kịp cái này không? Mà tôi không biết là các vị thiền sư về đây có vị nào khích lệ mình ngồi lâu là tốt không, tôi không biết.

Nhưng mà tôi có biết cái dòng Goenka đó, Goenka của Thụy Sĩ đó là họ khích lệ ngồi lâu, nhưng mà tôi coi Chánh Kinh thì không có, bởi vì cái quan trọng nhất là Chánh niệm thường trực trong mọi sinh hoạt thường nhật và một hành giả Tứ Niệm Xứ thứ thiệt á, thứ thiệt thì mình nhìn vào đó,

là mình khó biết họ là hành giả thứ thiệt lắm, vì họ cứ sinh hoạt rất là bình thường nghe kịp không? còn cái thứ mà hành giả mà cứ đi từ từ giống như mới xuất viện, cái đó là do mình chế.

Còn một cái bước đi mà chia ra thành ba bốn khúc, dở, muốn đi, rồi cái muốn dở, dở rồi, rồi đang dở, rồi muốn đạp, đang đạp, đạp rồi thì cái đó là nó quá rồi cái đó nó thuộc về gọi là mổ ruột thừa ác tính. Tôi nói mà tôi biết nhiều người họ sẽ nổi điên khi mà tôi châm biếm, mà đó là đúng. Cứ sinh hoạt rất là bình thường.

Có người họ hỏi tôi thế này, họ nói Sư mình phải chậm chứ Sư, mình chậm mình mới có Chánh niệm chứ. Cái tôi nhớ tôi hỏi họ thế này. Tôi nói cô ơi cô, anh ơi anh, trước đây mình chưa biết Phật pháp, có bao giờ mình vừa ăn, miệng nhai mà đầu nghĩ đến chuyện khác ngoài bàn ăn không? có, chắc không? Mình đang lái xe mà cái đầu mình nghĩ chuyện ở sở, có không? Rồi, đó là lúc chưa biết Phật Pháp.

Thì bây giờ mình biết Phật pháp rồi, mình lái xe mình thay vì mình nghĩ chuyện ở sở mình chỉ tập trung trong cái chuyện lái xe. Hiểu không? Tốc độ không giảm. Cái tốc độ sinh hoạt không giảm, có hiểu không? Tức là ta ngày xưa lúc mình đang lái xe mà cái đầu mình nghĩ đến sở đó, ở sở làm cái tốc độ nó có giảm không? Thì bây giờ làm ơn giữ nguyên cái đó cho tôi.

Nhưng mà thay vì mình đang lái, mình đang lái xe, mình ôm vô lăng, mình cứ nhớ trời ơi vô nói chuyện với sếp, nói với thằng Hùng, Tuấn, Dũng, Kiệt, Loan, Đào, Cúc, Yên tới nay mình vô mình nói cái gì? thì thay vì như vậy thì mình tập trung, mình chỉ dồn hết cái tinh thức mình vô, mình chỉ tập trung mình lái thôi. Nó giống, nó y chang như ngày xưa giờ, ngày xưa mình làm bếp bằng con dao cán nhựa, bây giờ mình đổi lại bằng con dao cán gỗ thì tốc độ nó không có khác, hiểu tôi nó không? hoặc là hoặc là ngày xưa cũng dao cán nhựa, nhưng mà màu xanh bây giờ mình giục cái màu xanh đi mình xài con dao cán nhựa màu vàng hiểu không? Thì cái sức làm việc, cái công dụng và cái tốc độ cũng như cũ đúng không? Nó chỉ đổi cái màu thôi. Các vị nghe kịp không? Cho nên mình không có nhất thiết là phải làm chậm lại, cứ sinh hoạt như ngày xưa. Tập riết nó quen, thì dĩ nhiên thì có vị nào yếu yếu thì có thể làm chậm chậm chút đó là tùy. Nhưng mà cái đó là chuyện của cá nhân nhưng không nên đưa nó vào trong lý thuyết và kỹ thuật. Hiểu tôi nói không? Có những chuyện nó nghe thì nghe thấy nó hay nhưng mà không nên chính thức đưa nó vào trong cái gọi là lý thuyết và kỹ thuật. Có rất là nhiều chuyện trong kinh, rất nhiều và rất nhiều chuyện Đức Phật chỉ nói thoáng qua chứ Ngài không có nói sâu.

Là tại sao vậy? Vì khi mình càng vào chi tiết là mình càng đóng khung vấn đề. Cái này đúng hay sai? Có hiểu câu này không ta? Bắt đầu tôi chán quý vị. Có những chuyện mà mình cần đi sâu vào chi tiết là mình càng đóng khung vấn đề.

Thí dụ như bây giờ tôi nói nấu canh chua đi. Cái này ví dụ tôi hay xài lắm. Canh chua cái gia vị nó chỉ là nước, cái nguyên liệu là nước, gia vị làm chua chứ tôi không có kể nha. Tôi không có kể là giấm, chanh, me tôi không có kể. Tôi chỉ kể là nước, gia vị làm chua và bột nêm. Rồi cộng với cái gì mà mình muốn bỏ vô nấu chay hoặc là nấu mặn tôi chỉ nói vắn tắt. Với công thức này ai cũng có thể theo được hết. Còn đằng này khi tôi đi quá sâu vô chi tiết, tôi để là nước, tại tôi đang ở rừng cái tôi thêm chữ nước suối, là chết cha. Như bữa nay tại đây nè. Tôi đang giảng, tôi nói có một lần đó ông vua, ông nhìn thấy một vị Tỷ kheo đang giặt y, cái bà kia quất vô câu bên suối, thì truy ra là bà bên Làng Mai đó. Làng Mai lúc nào cũng có suối, rồi có mây trời, rồi thác nước, rồi tiếng hạc kêu bên rừng, rồi xa xa là có người thổi sáo, rồi ngâm thơ hoàng hạc lâu, rồi vậy đó, thí dụ vậy, bị nhiễm rồi, thì đại khái là như vậy, tới đó thôi. Tôi đang nói cái gì vậy? đóng khung, khi mà tôi kể quá rõ là nước suối là bắt đầu thấy đóng khung phải không? mấy đứa mà nhà không có suối là bắt đầu chết cha nó không dám nấu rồi tự nhiên là nó không dám nấu rồi, bởi vì nước suối mà rồi bắt đầu tôi nói bỏ me, trong khi cái gia vị làm chua nó có rất là nhiều, miền tây tôi nè, nó có cái lá giấm và trái giấm ở đây có biết đó không? trái đó màu đỏ mà gai không à, cái trái người ta nấu siro đó. Rồi com me. Rồi cái gì nữa? là trái bần, xong chưa? Rồi có giấm thanh. Còn me mà tôi ở nước ngoài đó là làm gì có me tươi. Cho nên me nó có nhiều loại me đó. Me non, me trái, me vắt mà bên nước ngoài tôi xài đó là toàn là me nước và me bột. Me nước có nghĩa là người ta làm thành nguyên chai nước sệt sệt thì mình nấu mình mới rót ra mình nấu, chứ bên tôi không thấy hình dáng có trái me nó ra sao hết, còn me bột là nó bột giống như thuốc tán vậy đó, hể mình nấu mình cứ rắc vô mình cứ ném mà thấy được thì mình ngưng, thì chỉ riêng cái me không, chỉ riêng cái gia vị làm

chua nó có nhiều vô số, còn trên miền trên thì nó có cái lá giang, miền Bắc thì có trái nhót, trái sấu, nó nhiều lắm, mà đằng này chưa gì hết là trăm để là nước suối cộng với me là chết sạch mấy đũa Bắc Kỳ là nó không dám nấu nè. Tại ngoài đó nó có trái sấu, trái nhót, nó không dám nấu. Miền Tây nó có trái bần, nó không dám nấu. Nấu miền Tây, miền Đông nó có cái lá giang nó cũng không dám nấu. Bởi vì đạo sư mà, Thầy của ba cõi phán sao nó nghe vậy. Quát cái vô để là nước suối là thấy là bà con là chết sạch hết mớ rồi. Rồi thêm cái me nó chết mớ nữa. Rồi cái cộng cái nắm rom, ở nước ngoài làm gì có nắm rom. Nước ngoài, tôi ở bên Mỹ, bên Thụy Sĩ chỉ có nắm hộp thôi có biết không? 28 năm xa xứ tôi nằm chiêm bao thèm có một mớ thôi. Nắm rom búp để nguyên đừng cắt để kho tiêu cắn một cái búp thấy nguyên một trời quê hương. Mà cứ về đây Phật tử hỏi Sư muốn ăn cái gì? cái tôi nói thiệt tôi nói cho tôi cái mớ đó, nó về nó đề mấy cái búp nó cắt ngang, cắt ngang, nó ác như vậy đó. Nó ác như vậy đó.

Tại sao người ta đòi nắm rom búp là bởi vì người ta muốn nguyên cái búp, mà nếu mà nó cắt như vậy thì ta kho cha nắm nở rồi, chớ búp làm cái gì. Cho nên cái đạo Phật là nhận thức, đạo Phật là nhận thức và giác ngộ là thay đổi nhận thức, lộ trình tu học là chỉ là nhận thức và giác ngộ là thay đổi nhận thức. Toàn bộ cái Giới Định Tuệ đó là do căn cơ của chúng sinh mà chư Phật ba đời mười phương thiết lập. Cho nên nếu hiện giờ Phật giáo Việt Nam hiện giờ đang đứng trước mấy cái cực đoan.

1/ Cực đoan một, cho rằng cái công thức Giới năng sinh Định. Định năng sinh Tuệ đó cái công thức này không thể bỏ được, phải khư khư. Thì tôi, tôi xin sẵn sàng chịu gạch đá. Tôi nghĩ rằng đó là một cái cực đoan. Bởi vì sao? Vì Ngài Xá Lợi Phất Ngài đang là ngoại đạo. Ngài nghe có câu Ngài đắc Tu Đà Hườn hỏi giới nằm ở đâu? Hiểu không? Ngài chưa kịp đắc định, chưa đắc thiền là Ngài đã đắc đạo rồi. Đã có tuệ rồi. Đã đắc tuệ rồi. Cho nên mình cứ khư khư công thức là phải có Giới xong sạch sẽ, ngon lành mới tới Định. Định ngon lành mới tới Tuệ. Thì tôi cho rằng khư khư như vậy đó là một cái cực đoan.

2/ Và chính vì có những vị họ thấy cực đoan này họ lại tạo ra cực đoan khác, họ phủ nhận cái công thức tam học. Có cái đó không ta? Có không, có phủ nhận không? vãi trời các vị lác đầu là mừng rồi, có vị phủ nhận, có vị nói cái đó là do đời sau bịa, thì đó là một cái cực đoan thứ hai. Tôi thì tôi chọn ở giữa, do cơ địa, cơ địa nó có hai đó là cơ địa sinh học và cơ địa tâm lý, cái cơ địa sinh học là sức khỏe sinh lý của mình, có người muốn cho họ khỏe thì mình phải cho họ uống thuốc. Nhưng mà cái thuốc của họ đó nó phải khác với cái đũa mà nó mạnh. Hiểu không ta? Cái vấn đề của cơ thể mình nó khác nhau. Cha này huyết áp, bà này máu luôn luôn thấp, cha này dễ lên cao, bà này tiểu đường, bà kia là bị sỏi thận, bà nọ là bị bao tử. Thì chính vì cái vấn đề của các vị nó không giống nhau. Cho nên để chữa một cái bệnh bao tử đi, chữa bệnh rối loạn tiền đình thì bắt buộc cái công thức nó phải khác nhau tí. Hiểu không? Đó vấn đề nằm ngay chỗ đó. Đó là nói về cơ địa sinh học.

Nói về cơ địa tâm lý y chang như vậy. Tức là chúng sanh trong vô số kiếp luân hồi, mình giống như trái cầu tuyết vậy đó. Càng lăn thì nó càng cuốn vào đó rất là nhiều thứ. Hiểu tôi nói không? Càng lăn là càng cuốn, mà những thứ đó được gọi là gì? Là tập khí. Trong đó có tốt, có xấu. Cái tốt gọi là Vāsanā, mà cái xấu gọi là anusaya mà nó cứ cuốn, cuốn, thì nó cuốn nào là hột mắt mèo, là hột bả đậu rồi có cái hột bồ đề nữa, có nhiều đũa nó lăn mà nó không có dính hột bồ đề, thì khi Phật ra đời, Phật thấy cái trái cầu tuyết mà nó lăn ngang Ngài thấy đũa nào có hạt bồ đề thì Ngài lấy nó ra Ngài giúp tưới, còn Ngài liếc vô Ngài thấy toàn là mắt mèo không, Ngài cho lăn qua luôn. Cái đó có thật, một buổi sáng Phật đi bát, Phật gặp rất là nhiều chúng sanh nhưng mà:

Phật lực vô biên.

Phật trí vô cùng.

Phật tâm vô lượng.

Không độ được người vô duyên.

Ba cái vô cộng lại không có giúp nổi cái thằng vô duyên. Vô duyên có nghĩa là không phải là không có đẹp mà vô duyên đây là nó thiếu duyên chứ không phải là No Charm không phải, mà nó là nó không có cái chủng tử bồ đề, Ngài chịu thua. Bởi vì nếu mà nói rằng chư Phật có thể độ được cái người mà vô duyên thì hôm nay mình đâu có ngồi ở đây hiểu không? Và mình cứ tha hồ bậy bạ, cứ Phật ra đời là mình ngon lành đúng không? Nhưng mà chuyện đó không thể có nhớ nha. Thì cái lộ

trình Tam học ấy phải được hiểu như thế này. Cái chất liệu Tam học bắt buộc phải có, nhưng mà mình đưa nó thành công thức thì hãy cẩn thận.

Thí dụ Ngài Xá Lợi Phất, Ngài chỉ nghe có một câu thôi mà Ngài đắc, Ngài không cần qua giai đoạn Giới, Định. Nhưng mà phải nhớ thế này, cái Giới, Định mà nói một cách rất ráo, Giới, Định bản thể và Giới, Định hiện tượng. Nghe kịp không?

- Giới Định hiện tượng là phải cạo đầu, đắp y, mang bát, nắng gió, mưa sương, hoang sơn, giả lãnh, rừng sâu, nước độc rồi tùm lum hết. Lam sơn, chướng khí, rồi đi bát, rồi ngồi thiền, kinh hành, rồi bị chúng chửi rồi tùm lum. Đó là Giới, Định mà là Giới, Định hiện tượng. Còn Ngài Xá Lợi Phất thì sao? Trong vô số kiếp Ngài đã có Giới, Định hiện tượng rồi. Nghe kịp không? Kiếp chót Ngài chỉ cần một tí cái Giới, Định bản thể thôi là xong.

Các vị có đồng ý với tôi là có những người họ học rất nhanh mà có những người họ học rất chậm đúng không? Thì cái vốn liếng, cái nền. Việt Nam mình có một câu là “hôm qua không xong thì chiều nay xong sớm”.

Nhớ cái đó không? Tức là chiều hôm qua mình làm gần xong cái trời tối thì bắt buộc sáng hôm sau mình hoàn tất nó nhanh. Còn những cái người mà hôm qua mà lè 3 giờ là đã đi tắm rửa, thì buổi sáng hôm nay công việc nó còn một núi đúng không ta? Thì những người như Ngài Xá Lợi Phất là hôm qua không xong thì sáng nay xong sớm là vậy. Chỉ nghe có một câu là xong.

Thì tôi xin nhắc lại, cái tinh thần mà Tam học mình phải cẩn thận cái này, không nên coi đó là một cái công thức bắt buộc theo cái kiểu mà a, b, c cái kiểu mà còn mà $1 + 1$ là 2 là không nên. Nhưng mà tuyệt đối không được phủ nhận, nhưng mà cũng không nên hiểu công thức đó theo kiểu máy móc, mà cái quan trọng là gì?

- Giới là khả năng kiểm soát thân khẩu, ngăn cái ác.

- Định là khả năng tập trung tư tưởng.

- Và Tuệ là khả năng soi rọi.

Thì ba khả năng này tùy người, có người họ phải gầy dựng nó một cách rất là quy mô trên mặt hình thức. Nhưng có người nếu mà đã nhiều đời mà nó đầy, nó ung dứt đầy cái đầu của họ rồi thì cái kiếp chót họ chỉ cần một cái giây phút khai thị, khai nhãn, khai nhĩ căn là họ mở ra được.

Cho nên tôi nhắc lại lần nữa, tất cả các pháp môn tu hành đều là những bài thuốc mà tùy vào cái phước duyên của cái người hành đạo mà chúng ta có gặp được Đức Phật hay không, gặp được Thánh hiền hay không. Còn nếu không mình không được gặp thì mình gặp mấy cái vị phạm thì dĩ nhiên hên xui mà phạm thì cũng có hên, mà phạm thì cũng có xui.

Nhưng mà nhớ cái này, tất cả mọi hướng dẫn của bất cứ sư phụ nào luôn luôn gắn theo đó những dấu ấn cá nhân, cái họ tâm đắc, cái sở trường, cái sở đoản của họ. Cho nên hãy cẩn thận với các sư phụ. Cho nên nó có mấy câu là:

“phùng Phật sát Phật, phùng Tổ sát tổ”

là sao ta? Là đừng có khư khư ôm chặt cái trang kinh. Cái câu đó nếu dịch tiếng Việt thì rất nghe rất là phạm thượng là gặp Phật giết Phật, gặp tổ giết tổ.

Cái câu đó phải hiểu như thế này. Có nghĩa là đừng có ôm chặt từng cái trang kinh, giống như anh chàng đó anh bị gan đi bác sĩ về, anh nhậu dữ hơn hồi trước nữa. Thì con vợ nói trời trời bữa hôm là một tuần, mỗi cuối tuần mới nhậu. Bây giờ anh nhậu mỗi ngày là sao? Anh thoi thóp anh nói bác sĩ nói mỗi ngày thì cử bia, cử rượu mà bây giờ... hồi đó là anh chỉ uống bia thôi. Bây giờ bác sĩ nói là mỗi ngày phải cử bia, cử rượu, rồi cử sáng cử, chiều cử, sáng cử, chiều cử.

Hoặc là con nhỏ nó đi chơi rồi ba nó mới dặn là con trai giờ nó ghê lắm. Nó ôm con là con kêu là buông ra, mà nó hun con là con nói đừng. Nó đi xong nó về nó nói ba, thằng bô con nó làm một lúc hai cái, vừa ôm vừa hun con la đừng buông ra. Thì nó làm đúng như là lời của ba nó đúng không?

Đừng, hun là phải đừng, mà ôm là phải buông ra thôi. Nhưng mà khi mà nó cộng hai cái đó thành ra là khích lệ thằng kia tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc, thì là mình nhiều người hiểu kinh, hiểu y như vậy, cứ là cử bia, cử rượu vậy đó. Cho nên trong kinh mới có cái câu thế này nè.

- “Y kinh giải nghĩa thì tam thể Phật oan”. Tức là ôm từng chữ, từng chữ, one by one, word by word trong kinh á. Y kinh giải nghĩa tam thể Phật oan tức là cứ ôm từng chữ, từng chữ là nó oan chư Phật, chứ Phật không có nói kỳ cục vậy.

- Nhưng mà “Ly kinh nhất tự tức đồng ma thuyết” ôm chặt thì không nên, mà xa kinh một cái là chết giấc.

Cho nên bên Ngài Harivarman trong Thành thật Luận Ngài có một câu, một cái ví dụ rất là đẹp. Người tham cứu kinh Phật hãy có cái thái độ của con cọp mẹ mà tha cọp con ấy. Cắn chặt thì con đau mà cắn lơi thì con nó rút. Có hiểu không? Hiểu cái này không? học kinh Phật là mình thấy cái gì quan trọng mình ghi nhận. Nhưng mà ghi nhận nó khác với cái chuyện mà ôm chặt vào lòng. Mà ai có kinh nghiệm mà chăm bé chắc biết cái đó. Bồng nó đó. Bồng mà lơi lơi thì em bé nó rút mà phải không ta? Mà sợ bé nó rút mà siết chặt thì bé nó chết. Nghe kịp không? Nhớ cái đó. Cái trường hợp mà đưa bé mà nó thuận tay phải tay trái nó còn lệ thuộc do cái người bồng, họ cứ giam cái tay phải của nó thì nó thuận tay trái. Mà giam tay trái thì nó thuận tay phải, mình bồng, mình nên luân phiên thay đổi nó. Nãy giờ tôi dạy các vị làm nghề baby sit, có hiểu không? là chăm em bé là phải để ý cái đó.

Tất cả kinh Phật đúng là phương tiện, đúng là phương tiện, phương tiện để chữa bệnh tinh thần cho chúng sinh, tâm bệnh phiền não. Và đã là thuốc là phương tiện thì bắt buộc phải có linh hoạt. Cho nên có bốn cái chữ mà tôi đặc biệt tôi nói hoài mà Phật tử Việt Nam không biết còn nhớ không, nguyên cái cuộc đời tu mình làm ơn mình nhớ bốn chữ là: Kinh, Quyền, Hành, Tàng. Có nhớ bốn chữ này không ta? Rồi trót quớt.

- Kinh là gì? Phải có nguyên tắc. Chỉ có con thú nó mới không có nguyên tắc, chứ con người mình phải biết tôn trọng nguyên tắc. Kinh này có nghĩa là nguyên tắc.

- Còn quyền là gì? Là linh động trong nguyên tắc. Có nghe chữ quyền biến không? Linh hoạt. Kinh là biết người phải có nguyên tắc. Người không có nguyên tắc xài không được. Nhưng mà phải có chữ Quyền. Chữ quyền chữ Q. Quyền là tôn trọng nguyên tắc nhưng phải biết linh hoạt trong nguyên tắc.

- Thứ ba là chữ Hành, biết lúc nào nên ra mặt hành động.

- Và Tàng lúc nào nên giấu mặt rút lui. Hiểu không? Cho nên “Vạn pháp do duyên, tùy thời tiến thoái”. Đó là bốn cái chữ mà rất đáng để mà mình treo lên vách. Vạn pháp do duyên. Khi mình nhớ rằng vạn pháp nó không phải là như mình muốn mà nó do các điều kiện. Nhưng mà nói như vậy có nhiều người hiểu lầm, họ buông xuôi họ nói, vô ngã thì nó nằm ngoài cái khả năng mà điều khiển của mình, thôi tôi không có làm. Một là họ đổ cho cái vô ngã, hai là họ đổ cho cái nghiệp quá khứ. Khi nào nghiệp nó tới hả hay chứ giờ tôi không có làm gì được, sai. Tôi đã nói cái này không biết bao nhiêu lần. Không biết bao nhiêu lần.

Chúng ta không thể thay đổi thuộc tính của nước. Chúng ta không thể thay đổi bản chất của nước. Đúng không? Nhưng chúng ta có thể đào mương dẫn nước, gắp máng xối, dẫn nước theo ý mình muốn được không? Được hả? Mình không có thể can thiệp để cho nước nó đánh mất cái bản chất của nó. Nhưng mà mình có thể làm máng xối được. Mình nương theo cái bản chất của nó, mình nương theo cái bản chất của nó mà mình đào mương, đào rãnh, đào cống để mình dẫn nước như ý mình muốn, hiểu không? Thế gian là vô thường, mình cưỡng không được, thì thôi bây giờ mình mượn nước đầy thuyền, mình mượn cái vô thường để mà mình đi lên.

Bởi vì hôm nay tốt hơn hôm qua có phải là vô thường không? Rồi hôm nay tệ hơn hôm qua phải là vô thường không? Thì thôi giờ mình lựa cái vô thường tích cực, mình vẫn có thể xoay sở được mà.

Cho nên tôi nói lan man giờ tôi không biết tôi nói cái gì? tôi pha trà, cái ông Nhân này đó thì tôi muốn mượn bà con, mượn cái buổi pháp thoại này nè. Mượn cái buổi uống trà. Buổi uống trà này chỉ nhớ một chuyện thôi. Đó là không ai không thở mà sống. Không ai không ăn uống mà sống. Thở, ăn uống. Không ai không nhúc nhích tay chân mà sống. Trừ ra mấy thằng liệt, không ai không có mái nhà mà sống, phải có mái che, ít nhất phải cái hang hoặc là cái tấm ni lông hoặc là cái găm cầu, mái hiên đúng không? Giờ nghe kỹ nè.

Không ai không thở mà sống, không ai không ăn mà sống. Có một điều khi mình thờ Phật trên đầu, mình hãy biến từng hơi thở là cơ hội tu hành tu tập. Từng cái miếng ăn là cơ hội tu tập. Từng cái bước đi, từng cái sinh hoạt là cơ hội tu tập. Kể từ hôm nay, bất cứ nơi chốn nào mình có mặt nó cũng là một đạo tràng thiêng liêng không cần phải thiền đường.

Hiểu, có hiểu này không? Hơi khó hiểu hả? Từng miếng ăn nó đều là cơ hội tu học. Từng hơi thở vào ra nếu mà mình có Chánh niệm thì đó là một cơ hội tu học. Và bất cứ không gian nào cũng là

không gian thiêng liêng từ cái thiên đường cho tới toilet. Mình ngồi mình chép kinh hay là mình ngồi mình ngồi thiên đó là công phu. Mà mình rửa tay, rửa chân ở trong toilet, mình rửa chân trong toilet vẫn là công phu. Nghe kíp không? Chứ còn đó giờ mình cứ tưởng là phải ngồi thẳng lưng như vậy, mới là công phu. NO, đánh răng, xúc miệng vẫn là công phu. Rửa mặt, lau mặt cũng là công phu. Gội đầu, lau tóc, vén tóc vẫn là công phu.

Hồi xưa giờ mình chỉ biết vén để mà mình làm dáng thôi. Bây giờ mỗi lần cái vén như vậy là vẫn là công phu. Nghe kíp không? Như vậy thì cái công phu... vấn đề phật tử Việt Nam nó kẹt cái này, hễ nghe cái gì đơn giản nó coi thường. Ừa, tu đơn giản vậy ta. Thì thôi bây giờ nếu mà anh chị thấy đơn giản thì học thân chú đi. Mình hãy tu cái gì mà mình không hiểu nó mới linh.

Và tôi thấy đa phần chúng sanh hay bị cái bệnh đó. Chẳng hạn như Phật tử Việt Nam tôi sau nhiều năm nghiên cứu tôi thấy Phật tử Việt Nam rất là hợp với cái đạo Don Juan. Don Juan ở bên Tây Ban Nha, a lộn bên Mexico. Tôi về tôi tiếp xúc phật tử Việt Nam tôi chợt nhớ cái đạo đó, mà kêu cái đạo thì hơi quá, mà nó là một cái môn phái thờ Chúa, nó một cái chi phái của của của Thiên Chúa giáo. Nhưng mà đương nhiên thì cái chi phái đó mà tôi nói ra ở đây thì công an vô hốt tôi, các vị biết cần sa với bò đờ không? thì bên Mexico nó có một cái loại cây nó kêu là marijuana. Tức là người ta vo rồi người ta hút. Thì cái đạo này nó làm sao? Nó đem vô một căn phòng, nhiệt độ ngon lành mát mát, mát mát. Rồi nó mở nhạc...tình như củ khoai...vậy đó. Âm thanh, ánh sáng, nhiệt độ, mà nam nữ ngồi trộn lộn. Nó cho âm thanh, ánh sáng ngon lành. Xong, bắt đầu nó cho hút. Hút xong thì bắt đầu cái ông mà truyền đạo đó ông lên ông nói là bây giờ chúng ta đang từng bước trôi vào khoảng không vũ trụ để tiến sát tới thiên đường. Và các bạn có nhìn thấy cái đốm sáng đó không? Đứ Chúa Trời đang ngự trên cao và đang nhìn xuống... là phật tử Việt Nam tôi thấy chịu cái đó, tôi đang nghiên cứu, nếu mà tôi hỏi, tức là trông cần sa với bò đờ là cho Phật tử nó hút vô bắt đầu mình quy y Phật, quy Phật. Cái là hít hơi đầu tiên đây là sơ quả tu đà hoàn, hít cái hơi thứ hai nhị quả tu đà hàm, mà Phật tử Việt Nam nó rất là thích tu kiểu đó. Đó, mà chuyện có thiệt, nó kêu là đạo Don Juan. Đạo Don Juan mà tại sao nó kêu tên Don Juan? Bởi vì trong văn học của Tây Phương, Don Juan là một nhân vật cực kỳ đào hoa. Và cái thằng cha mà truyền giáo này cũng cực kỳ đào hoa. Và mấy cái vong nữ của mình, mấy cái xác nữ mình vì mê giáo chủ. Giáo chủ nói gì cũng nghe mà nhất là đưa vô cái căn phòng, trời ơi tôi nghe tôi còn thấy đã mà. Thì là đó, mà quan trọng nhất là cái tháp Kalama tôi làm, tôi cũng đang... nhưng mà không có cái vụ mà hút thì không có, nhưng mà âm thanh, ánh sáng và nhiệt độ, các vị có tin cái đó nó có ảnh hưởng đến cái suy nghĩ của mình không? Tại sao ở mấy vũ trường, mấy quán ba mà ánh sáng nó phải là chớp nhoáng, âm thanh phải là sập xình tại sao vậy? là bởi vì phải như vậy. Quên, nói, các vị tưởng chắc tôi đi rồi, thì là phải như vậy người ta mới là quên đường về được chứ còn cái dục lạc đó là gì? Là tỉnh quá nó không có vui. Cái này đúng hay sai hả? Đừng có bắt, đừng có ép tôi nói thiệt chứ, cái thiên định là càng tỉnh, càng tiến bộ, càng thẳng hoa. Trí tuệ quán càng tỉnh càng thẳng hoa. Định và tuệ đó.

Nhưng mà riêng cái dục lạc mà nó càng giạt giờ thì nó càng thẳng hoa. Hiểu tôi nói không? Thí dụ như bây giờ nam nữ nó cần không có ánh sáng nó mới hun nhau được, chứ còn thứ 1000 người đang nhìn, đèn 1000W thì khó hun lắm. Hiểu tôi nói không? Nó rọi lên từng cọng lông, cọng tóc mà 1000 người nó đang ngồi nó dòm vậy nè. Thì mình làm ăn gì được. Nó phải có cái sự hỗ trợ của bóng tối, gió đêm, bờ ao, bụi chuối, đống rơm rồi gió ruộng, gió đồng nó riêu riêu riêu. Rồi nó có một chút u mê trong đầu và một chút bóng tối bên ngoài nó hỗ trợ và gia cố cho cái niềm u mê đầu đời nó được hình thành và nó có tên là tình đầu mà đúng không? Đó thì bây giờ hãy cẩn thận, hãy cẩn thận với những gì mình thích và những gì mình ghét. Chưa đủ còn nữa. Hãy cẩn thận với môi trường sống, rất là độc. Cái kẻ mà mình thường gặp, cái website mà mình thường đọc, cái loại sách mà mình thường đọc, những hình ảnh, những cái thứ nghệ thuật, những thứ mà âm nhạc, rồi tranh ảnh, hội họa gì đó, mấy cái đó, mấy cái gì mà thường đập vào đầu mình nhất. Chính những cái đó nó trở thành cái nền tảng. Tôi gọi là nền tảng tâm thức, nền tảng cảm xúc và nó sẽ từng bước nó trở thành cái lộ trình để mình đi trên đó và dẫn về đâu đó. Hãy cẩn thận với người mình gặp, hãy cẩn thận với môi trường sống, cẩn thận với những gì mình thích và ghét. Những gì mình thích thì dĩ nhiên là mình bị ám ảnh rồi. Nhưng mà những thứ mình ghét nó cũng ám ảnh mình, qua một cái lộ trình rất là ngoạn mục.

- Buổi đầu là tâm thức đối kháng.

- Sau đó là tâm thức hòa giải,
- Cuối cùng là tâm thức thỏa hiệp.
- Và tâm thức đồng hóa.

Hiểu không? quý vị thấy cái ông thầy ổng hơi kỳ kỳ, nhưng mà mình cứ tiếp xúc hoài hoài đó, từ hồi đầu là đối kháng, thầy không chấp nhận được rồi. Nhưng mà lâu ngày cái nó chuyển qua cái hòa giải, thôi kệ mỗi người một nhận thức, có gì đâu phải bận tâm. Nhưng tới cái bước ba là thỏa hiệp. Hay, hay, ổng có cái hay, rồi tới đó bắt đầu thua rồi và tới bước thứ tư là đồng hóa mình thành ổng lúc nào không hay nhớ cái đó và lúc bây giờ chúng ta trở thành con chuột bạch cho các vị đạo sư, chuột bạch cho các vị thầy, mẹ sanh mình ra vốn tự do nhưng mà khi mình lớn lên văn hóa, tôn giáo, chính trị, xã hội tự nó giam nhốt mình mà nó xui nhất chính mình là cái người mua gạch về xây tường, mua sắt về làm song cửa sổ, mua dây xích về xiềng chân và tự cho mình hạnh phúc vì chính nhà tù này do mình xây. Hãy tin tôi chuyện đó có thiệt, phải tin thôi chuyện đó có thiệt, mình đang rất là tự do, đang rất là tự do mà tự nhiên cái là mình bằng một cái nổi ám ảnh nào đó mình xây dựng một thiên đường, mình nghe nói thiên đường mà xây dựng là đã thấy sai rồi, bởi vì hạnh phúc là gì? hạnh phúc là thứ mà ta có được khi ta không nghĩ tới nó, làm ơn ghi câu này dùm.

HẠNH PHÚC LÀ CÁI MÀ TA CÓ ĐƯỢC KHI TA KHÔNG NGHĨ TA NÓ.

Và có một câu chuyện tôi kể hoài là một anh Phật tử vào hỏi vị thiền sư, nói đời con khổ quá, con muốn gặp sư phụ giúp con thì sư phụ hỏi muốn cái gì? Nói con muốn thoát khổ, con muốn được hạnh phúc. Thì vị thiền sư nói con chỉ cần con lấy chữ tôi cộng với chữ muốn bằng đau khổ, phải không? Tôi muốn thoát đau khổ, thì bản thân cái chữ tôi, thì chữ muốn cộng với chữ thoát thì nó bằng đau khổ.

Còn hạnh phúc là gì? Con chỉ việc con viết cái chữ tôi muốn hạnh phúc. Con viết xong, con xóa chữ tôi, xóa tiếp chữ muốn, xóa bớt chữ được. Bởi vì hễ còn có tôi đó là mình còn bị tổn thương. Mà hễ còn có muốn là còn bị trái ý. Còn hễ có được thì phải có mất. Như vậy thì "Tôi muốn được hạnh phúc" thì con phải xóa cái chữ tôi, muốn, được, thì cái còn lại là? Hạnh phúc. Và tôi nói đùa nhưng mà thật là người Phật tử nên đeo thánh giá, thánh giá này tức là chữ ai (I) trong tiếng Anh, gạch ngang thành ra thánh giá có đúng không? cái chữ ai (I) là tôi gạch bỏ nó đi, thành ra thánh giá, nhưng mà nói vậy thôi đừng có đeo, đeo là đồ thừa Sư Toại Khanh thì chết. Nhưng mà khi mà mình bỏ đi cái tôi thì tự nhiên nó nhẹ đi rất là nhiều. Các vị phải tin chuyện đó. Các vị có nhớ hồi nhỏ đó, cái niềm vui mình nó rất là đơn giản là bởi vì hồi đó mình không biết sống nhân hiệu.

Các vị có còn nhớ cái đó không? Mình không bị nhân hiệu, hồi nhỏ mình dễ hài lòng với những cái xoa đầu của người lớn. Một cái một cái vòng tay của mẹ, của Dì, một cái bánh, một viên kẹo của bà là mình hạnh phúc lắm. Hoặc một lời khen ngoan quá, cháu của bà OK là mình hạnh phúc. Nhưng mà khi mình lớn lên mình khó hạnh phúc là bởi vì mình tự gán lên người mình quá nhiều cái nhân hiệu, quá nhiều cái chuẩn ấy, quá nhiều cái cái tiêu chí và mình lại nô lệ mình lại bị là tù nhân giam nhốt trong chính cái đó.

Cho nên tôi có một câu chuyện mà tôi rất là thích kể hoài, đó là một cái anh đó đi tù về bạn tới thăm, anh nói, tôi nói thiệt với mấy ông chứ tù với không tù nó không khác nhau bao nhiêu. Vấn đề là khóa trong hay khóa ngoài và đũa nào giữ chìa khóa, nghe kịp không? Nếu mà hiểu theo kiểu đó thì hôn nhân có phải là nhà tù không? Hiểu tôi nói gì không ta? Ai giữ chìa khóa, có hiểu cái đó không? Ai giữ chìa khóa? Ai giữ chìa khóa? Có nhiều người cái chìa khóa hạnh phúc của họ nó nằm trong tay đồ đạc có không ta? Có hiểu tôi nói gì không? Cái mấy cái chén mà họ vừa ý ở dưới bếp mà nó bể, là họ khổ mấy ngày. Có biết cái đó không? Vậy cái hạnh phúc của họ, cái chìa khóa nó nằm trong tay mấy cái món đồ bả vợ hoặc là có nhiều người hạnh phúc họ nó nằm trong tay người vợ hoặc người chồng hoặc có nhiều người còn tào lao nữa là nó nằm trong tay của mấy đứa con, nó không ngoan cái là họ khổ.

Có tin chuyện đó không? Có nghĩa là cái chìa khóa cuộc đời mình nó nằm trong tay nhiều cái đối tượng không ra gì hết. Mà Đức Phật dạy mình tự chủ, độc lập, tự do, hạnh phúc. Nói vậy mấy ông mà núp núp chơi dờ lắm. Phải độc lập mới được. Độc lập là sao? Độc lập là sao ta? Độc lập có nghĩa là không có bị cái sự tác động của bất cứ một cái thế lực nào bên ngoài. Đó gọi là độc lập.

- Độc lập, độc là một mình, lập là đứng, đứng một mình

- Tự do là sao? À cái này mới lớn chuyện nè. Nhiều người cứ tưởng muốn làm gì thì làm đó gọi là tự do. Không phải, muốn làm gì thì làm là mình đang làm nô lệ cho cái ý muốn của mình. Hiểu tôi nói không? Mình tưởng muốn làm gì thì làm, vậy là mình tự do NO. Mình muốn làm gì thì làm. Lúc đó mình là nô lệ cho cái ước muốn của mình.

Mà cái này mới quan trọng nè. Ngày xưa chưa biết đạo mình hiểu có được cái mình muốn là hạnh phúc. Tránh được cái mình ghét là hạnh phúc. Biết đạo rồi mình thấy không còn thích ghét mới là hạnh phúc. Bởi vì sao? Vì tiện nghi không bằng thích nghi, nhớ.

Tức là mình phải như vậy tôi mới cười. Không có như vậy thì tôi khổ, NO. Phải đến một lúc, nó cỡ nào mình cũng thoải mái. Tiện nghi không bằng thích nghi. Và chính từ cái chỗ này nè, cho nên là trong kinh mới dạy đó mọi thứ ở đời do các duyên mà có. Duyên ở đây được chia ra thành nhiều trường hợp. Hồi này mình học rồi phải không ta? A giúp B bằng cách có mặt trước, có mặt sau, cùng có mặt và vắng mặt.

Nhưng mà chưa, Đức Phật ở một trường hợp khác Ngài dạy nhiều cái còn độc chiêu nữa. Ngài nói rằng có trường hợp:

- A giúp B bằng cách thừa tiếp.

- A giúp B bằng cách là kết nối không gián đoạn.

Thừa tiếp là sao? Muốn cho cái tiệm trà này nó phát triển hoài đó, thì cái ông chủ trước ông làm đến lúc nào đó ông không muốn làm nữa thì ông chủ sau phải tiếp tục cái công việc của ông chủ trước thì cái Kosala này nó mới còn nghe kịp không? hoặc là như cái quả lắc đồng hồ thì nó đánh qua, đánh lại thì khi nó đi qua đây, khi mà nó đi qua đây nó cũng làm cái công việc của lúc nó đi qua đây, phải không ta? Lặp đi, lặp lại, lặp đi, lặp lại. Cái đó cũng là một thứ nhân duyên.

Mình muốn duy trì một cái truyền thống chính trị, quyền lực, tâm linh, tôn giáo, tư tưởng triết học thì mình cần đến những cái thế hệ thừa tiếp. Học toán có nhớ chữ thừa tiếp không? thừa tiếp. Thừa tiếp cũng là một cái điều kiện, nhưng mà trong đó có hai cái Duyên mà tôi cho rất là quan trọng. Đó là Ngài dạy rằng:

- Có trường hợp A giúp B bằng cách là hòa tan.

- Và có trường hợp A giúp B bằng cách là mỗi đứa phải độc lập.

- Có trường hợp A giúp B bằng cách là hai đứa cùng nắm tay. Hai đứa cùng nắm tay nhau thì gọi là Hỗ Tương Duyên.

Còn cái trường hợp giúp nhau bằng cách là hòa tan vào nhau thì gọi là Tương Ứng Duyên. Và giúp nhau bằng cách độc lập gọi là Bất Tương Ứng Duyên. Mấy cái này rất là quan trọng. Tại sao nó quan trọng? Giúp nhau bằng cách là hòa tan là sao? Chứ tôi nói theo chuyên môn là Danh Sắc thì quý vị nghe không hiểu mà nói chuyện đời các vị hiểu.

Có trường hợp mình thương ai đó quá mình muốn giúp người đó là mình về nhà mình sống chung với người đó. Đó là gọi là hòa tan. Trong đời của mình có họ mà trong đời họ phải luôn có cái bóng của mình thì cái đó được gọi là giúp nhau bằng cách là hòa tan vào nhau.

Nhưng có trường hợp A giúp B bằng cách là anh bên, tôi bên thì mình mới giúp nhau được, chứ mình dọn về ở chung nhau là ban hành hết. Có trường hợp này không? Cho nên đừng có nghe nó giúp là phải sáp vô là sai. Chẳng hạn như tôi hỏi như đêm nay tôi bị bệnh nè, thì ở đây ai là người nên ở lại với tôi đêm nay ở đây và ai không nên? Hiểu chưa? Có hiểu không mà gât? Tối nay là tôi bị bệnh, tôi cần ở đây nè, tôi không muốn về. Thì ai là người nên ở đây với tôi chung một phòng và ai là người không nên ở với tôi trong một phòng? Hiểu hả? Vì có những người mà ở chung phòng là chỉ có phá chứ không có giúp gì hết trơn. Hiểu tôi nói không? Đó, cho nên Đức Phật dạy có trường hợp A giúp B bằng cách là hai đứa phải độc lập.

Nhưng có trường hợp A giúp B bằng cách là phải hòa tan và thành một khối. Cái đó có không? nói vậy hiểu không ta? Phải hòa tan thí dụ như bây giờ đây là một ly nước chanh. Trong đây có muông, có đường, có nước cốt chanh, tôi pha tôi hay bỏ tí muối nữa. Rồi thì như vậy cái ly nước chanh này có những thứ cần hòa tan, những thứ không nên hòa tan. Có không? Cái cần hòa tan là cái gì?

Đường, nước, muối, chanh là nên hòa tan vào nhau. Nhưng mà cái muông và cái này có nên hòa tan thành một khối không? không nên phải không? Đó bây giờ bây giờ hiểu chưa? Có nghĩa là đời sống là một sự cộng hưởng, là một sự kết hợp. Nhưng cộng hưởng mà kết hợp nó có hai trường hợp. Anh và tôi phải hòa tan vào nhau và anh và tôi phải giữ hai thể độc lập. Nghe kịp không?

Còn trường hợp, có trường hợp thứ hai nữa là giúp nhau bằng cách là hỗ trợ. Nghĩa là sao? là anh muốn được sự giúp đỡ của tôi thì anh và tôi phải có cái sự tiếp xúc qua lại nghe không? Chứ không thể nào mà anh và tôi mà coi như tôi giúp anh, còn anh cứ ngồi anh cứ hờ hững chờ sung rụng là không được.

Thí dụ bác sĩ đối với bệnh nhân, bác sĩ khuyên cái gì thì bệnh nhân về phải nghe lời thì cái này là hỗ trợ, giúp qua, giúp lại. Hoặc là hai người mà cùng khiêng một cái vật nặng thì cái này anh đỡ cho anh kia mà anh kia anh đỡ cho anh này. Thì chiều nay tôi có ý tôi nhấn mạnh chữ Duyên để bà con nhớ một chuyện.

- Có cũng là duyên.

- Không cũng có thể là duyên.

Rồi cái gì nữa? Không nên ngồi yên đón nhận sự giúp đỡ người khác mà đôi lúc chính mình cũng phải có động tay, động chân. Vì trời chỉ cứu đũa nào biết tự cứu. Đừng có đổ hết chuyện tu hành vô tay sự phụ. Đừng có cho rằng cứ thờ Phật rồi xin Phật phù hộ là sai. Đừng có cho mọi sự có sự phụ là sự phụ gánh. NO. Chính mình phải Chánh niệm, phải giới luật, phải thiền định, phải niềm tin, phải tâm úy trong từng phút, chứ không có sự phụ nào cứu được mình hết. Và có một chuyện rất là phủ phàng, đó là hiện giờ ai ở đây cũng khỏe mạnh, mặt mũi ngó cũng sáng sủa, thấy đời là màu hồng. Chứ còn nếu bây giờ chỉ cần sáng mai có một người trong đây mà bị stroke, stroke là bị đột quỵ thì tôi tin rằng bạn bè trong đám này nó tới nó thăm nhiều lắm là ba lần là nó hết thăm rồi. Mà mấy cái lần sau nó thưa dữ lắm biết không? Nó thưa dữ lắm. Lúc đó mới thăm thía cái lời của tôi nói chiều nay, không tin được gì hết. Mình tin vào tình người, mình tin vào chánh pháp đúng, nhưng mà mình phải nhớ rằng cuối cùng, cái chắc ăn nhất là mình còn lại một mình mình và chắc chắn mình phải ra đi. Hai cái đó là có thiệt.

Chắc chắn mình phải ra đi mà chắc chắn mình chỉ còn là một mình. Còn tất cả những cái mối quan hệ khác thì không có nào tôi tin được hết. Đừng có nói là thương yêu. Ngay cả vợ chồng, cha mẹ, con cái tôi từng nhìn thấy, nằm riết mà nó khai, nó có mùi luôn. Nó chăm sóc riết nó ngán. Chỉ trừ ra mấy vị... nói câu nó phủ phàng chứ nó chỉ siêng chăm khi nó biết mình còn có sổ đỏ trong tay. Đừng bao giờ ngu si, đàn độn giao hết cho con. Mình phải còn có cái giá trị lợi dụng thì cái kẻ đó mới xài được. Tin tôi đi. Bây giờ tôi xin nói thật luôn. Ở đây quý vị nào mà có nhà đất Phú Mỹ Hưng mà quý vị chỉ cần tôi liếc tôi thấy có cái tên Toại Khanh trong đó thì tôi bồng ẳm, bung bê, lao dọn tôi mới có chút nhiệt huyết và có lửa chứ còn cái thứ mà hưởng gọi là tiền mà tiền bảo hiểm y tế, rồi trợ cấp xã hội lương hưu của cán bộ, rồi nhất là gia đình chính sách có công cách mạng đó, mấy cái tiền đó không bao nhiêu hết, mà kêu tôi tới mà tụng kinh thuyết pháp là không. Nhưng mà tôi biết quý vị là nhà Phú Mỹ Hưng tôi thuyết pháp nhiều lắm. Tôi nói không hiểu, tôi banh lỗ tai, banh con mắt ra tôi giảng, đổ mực vô tôi giảng cho nó hiểu. Mà hiểu tôi nói không? Nó rất là tàn nhẫn. Tàn nhẫn kinh khủng lắm, không tin được ai hết. Ngay cả cái thân mà mình còn không tin được mà, mình chỉ tin vào những mối quan hệ của các pháp thì mình tin.

Thí dụ như là mình tin là nếu mà mình có khả năng buông bỏ được thì mình sẽ sống an lạc mình tin. Mà cái câu này quan trọng nè. Nếu tự xét không có khả năng buông bỏ thì nên hạn chế sở hữu những thứ khó buông. Cái câu này có khó hiểu không ta? khó không? Phải buông bỏ mới sống hạnh phúc an lạc.

Mà nếu tự xét cái khả năng buông bỏ của mình yếu quá thì nên hạn chế sở hữu những thứ khó buông. Tôi từng tới những cái căn nhà như ngôi nhà Phật tử mà họ có những cái bộ sưu tập mà tôi... cách mà họ khoe đó làm cho tôi thấy lo hơn thấy vui. Thì tôi giấu tên cái ông đó, ông người Huế ở bên Houston ông già chắc năm nay chắc chết rồi. Năm nay chết, chắc chết rồi.

Hai mấy năm trước mà ông có nguyên bộ sưu tập cổ vật của Huế ông mua luôn bên Hải Quan và Bộ Văn Hóa luôn để mà ông đem được mấy nó qua bên nước ngoài, mà ông giới thiệu với tất cả cái sự tâm đắc ghê gớm và quý vị biết đại học Rice của Houston, một trong 10 cái hàng đại học hàng đầu của Mỹ từng mượn đồ của ông để triển lãm trong trường cho sinh viên quốc tế coi, mà trong khi đó thì sao? Với cái niềm đam mê và dính mắc đó thì tôi nghĩ rằng ông 90 tuổi cũng buông không nổi. Hoặc là bên Đức. Bên Thụy Sĩ tôi ở trên núi thì cái hàng xóm tôi là một ông cụ người Đức, ông sống bình dân mà tôi đâu có biết ông là triệu phú. Sau này tôi mới biết ông triệu phú mà có biết chín mươi mấy tuổi mà không cần thư ký, không cần tài xế, tự lái xe, giấy tờ, sổ sách ông tự làm hết mà

tại sao ông giàu? đất, đất rẻ, đất vàng, ông khôn lắm, đất vàng hoặc là nhà đất địa lượm về chỉnh sửa tít tít bán, chỉnh sửa tít tít bán, mà ông làm mấy chục năm như vậy, bây giờ là cái khổ của ông là gì? Là cơ hội kiếm tiền nó quá nhiều. Người ta khổ là vì không có tiền, không có tìm ra cơ hội kiếm tiền. Còn ông khổ là vì ông không có khả năng buông bỏ mấy cơ hội. Ông không có khả năng từ chối cơ hội thì chắc chắn phải có một lúc mình phải nghĩ đến cái chuyện mình buông rồi. Cho nên đừng có nói là người đó là tu thiệt, tu giả. Nếu mà thật sự là người đó sợ chết thì bắt buộc tôi nghĩ phải có một ngày mình tính đến cái chuyện buông, bởi vì không có gì khổ cho bằng ra đi bằng cái sự sợ hãi và tiếc nôi.

Sợ hãi quăng đường trước mặt và tiếc nuối cái bỏ lại sau lưng. Khổ lắm quý vị. Khổ lắm. Tôi biết bên Thụy Sĩ đó, tôi biết có rất nhiều cái bi kịch, tuổi già không tiền phải sống nhờ trợ cấp xã hội. Đó là một kiểu khổ. Kiểu thứ hai nè để lại quá nhiều tài sản mà không con đàn phải để lại cho nhà nước, mà nó lạ lắm quý vị trong kinh nói mấy người nhà giàu, càng giàu tại sao càng hiếm muộn bởi vì cái người mà đủ phước để chun vô đó nó ít, còn cái thứ mà nhà nghèo đó, nó đựng vạt áo là có chửa. Đựng vạt áo có chửa. Mấy cái nhà cấp bốn nó dễ có bầu lắm. Nó cứ gây lộn, cái xin lỗi, xin lỗi kiểu gì mình không biết. Cái xin lỗi có bầu, mà cứ gây là có bầu. Riết tôi nói bây giờ tôi nói nhiều khi yêu nhau là có bầu mà gây lộn cũng có bầu nữa, tại gây lộn thì phải xin lỗi, xin lỗi là có bầu mà cái thứ nhà giàu là không nha, nhà giàu là sâm, yến rồi nhưng, rồi tùm lum hết, rồi lên chùa cầu tự, nào chùa chứa chan, chùa bà đen, ông trắng gì tùm lum, chùa ba vàng, chùa tam chúc, đi khấn tùm lum về dứt khoát nó ra toàn cái gì không ra con, mà cái thứ nhà nghèo nó gây lộn là nó ra con là ở đâu ra cái đó? phước. Phước chúng sinh, cái thứ mà số khổ đó nó một núi. Còn cái thứ số hưởng đó hiếm lắm. Minh Âu Mỹ nó kêu là cái thứ mà ngậm thìa bạc khó lắm. Ngậm thìa nhôm một lũ, mà ngậm thìa bạc cực hiếm. Đấy cho nên là liệu hôn, làm sao mà mình nằm ở trong cái đám mà số hiếm.

Ở bên Thụy Sĩ gần chỗ tôi ở nó có cái lâu đài đẹp cực kỳ luôn, mà qua bao nhiêu thế hệ toàn là độc đỉnh. Ở đây ai biết độc đỉnh không? tức là để đúng một thằng con trai thôi và có thằng con trai đó đẻ đúng một thằng đích tôn thôi, mà nó cứ truyền, truyền, truyền đến cái đời cuối cùng nó ra hai cô con gái. Một cô thì coi như là bị tâm thần nhẹ, nhưng mà tâm thần mà nhẹ này cũng là tâm thần, khổ. Rồi một cô thì bị cái bệnh sợ ánh nắng, bệnh gì lạ vậy ta? Biết bệnh không? Tôi đang nói đàng hoàng, mà cà rông là chuyện phịa. Có nghĩa là ra ngoài nắng là nó đau nhức chứ không phải nó ngứa. Đau nhức, đau lắm, nó đau buốt buốt vậy đó.

Mà tôi hỏi chứ thừa kế gia tài bạc tỷ mà trong khi bị cái bệnh đó thì nó không cần nội tạng. Nội tạng bà rất là OK mà chỉ bị có cái bệnh đó, là ra nắng là nó đau buốt chịu không nổi. Sao lấy chồng? Bởi vì thằng nào mà nó ôm bà, nó rước bà về nó cũng chết. Tại vì lấy một cái bà vợ mà nắng không ưa, mưa không chịu, ghét gió, kỵ mù xương mà kêu nó... chỉ nước làm tháp thờ chứ làm sao.

Cho nên là nghe cho kỹ, nói cái này quan trọng nè. Cuộc đời nó không đáng như mình nghĩ nhưng rồi nó cũng không ngọt như mình nghĩ. Nhưng do vô mình không tin lời Phật. Phật dạy mọi thứ phải buông nhưng ta không tin lời Phật. Từ đó ta mới đi mới xác định. Thay vì Phật nói tất cả đều là rác thì mình không tin. Cho nên mình mới trong cái đồng rác đó mình mới xác định cái này đáng, cái này ngọt là ngay cái lúc mà mình xác định, thay vì Ngài kêu liệng hết đi con mà mình lác đầu là mình đã sai bước một rồi, mà tới bước hai là mình đi xác định cái đáng và ngọt, cái thơm và cái không thơm trên đó mà khi mà mình tìm không ra cái mình thích là mình khổ mà mình không né được cái mình ghét là mình khổ, cho nên cuộc đời này vốn thật ra đó là nó không có đáng, không ngọt như mình nghĩ mà do là ảo tưởng cái đó là một sự thật tin tôi đi. Nó là một sự thật.

Nếu mọi thứ như mình muốn thì các vị sống được tới 90 tuổi thì những cái các vị có nó đều trở nên vô nghĩa. Có đúng không? Tin tôi đi. Mà nếu vị nào mà lì quá thì tôi tặng thêm 10 năm nữa là tới 100 là tự nhiên cái đầu nó đơ rồi. 100 thì coi như là mình nhìn tiền mình không biết để làm gì.

Mà ngay cả bây giờ hoa hậu nó có bu mình 100 cô thì mình nhìn cái đám hoa hậu đó cũng không biết để làm cái gì với cái đám đó. Nhớ ha. Cho nên đời không đáng không ngọt như mình nghĩ.

Nhưng chính do cái ngộ nhận trong đầu của mình mà mình mới đi đầu tư kiếm tìm, rồi sau đó là giữ gìn và sợ mất. Mà khi mình có ý niệm sợ mất thì mình bèn nhìn thấy cuộc đời này nó là biển khổ.

Qua được khổ là qua đời.

Thì đó là.. nhớ cái đó là không biết đạo đó, đi ngang nghĩa trang, đi ngang nhà thương ngán lắm, sợ lắm nhưng biết đạo rồi không sợ mà chán. Hai cái này khác nhau không ta? Ở trong Tứ Niệm Xứ có nói là buổi đầu thì mình tu Tứ Niệm Xứ buổi đầu là mình sợ, nhưng mà tu đến lúc nào đó mình đâm mình chán mà phải qua giai đoạn chán nó tới giai đoạn thứ ba đó giai đoạn hành xả, có nghĩa là hững hờ, sợ hãi, chán nản và hờ hững thì có nhiều cái chết cái chết của người không biết đạo là cái chết sợ hãi, tiếc nuối, cái chết của cái người mà biết đạo ba mớ là chán chường, nhưng cái biết cái bậc Thánh thì dừng dừng ngồi chờ lá nó rụng, ngồi chờ lá rụng, thấy như Ngài Xá Lợi Phất, Ngài lại Ngài trình Đức Phật nói một tuần nữa con đi, thì Đức Phật không cản mà cũng không giữ, Ngài chỉ nói là coi liệu thời gian cho thích hợp. Đệ tử ruột tới xin niết bàn mà sư phụ nói vậy đó, coi liệu thời gian thích hợp, rồi Ngài Mục Kiền Liên tới xin Ngài niết bàn, xin đi chết Ngài cũng nói có một câu đó, rồi con ruột của Ngài là Ngài Rahula tới xin Ngài xin phép con đi trước, thì cái đó thầy coi liệu thời gian sao, vì có việc gì cần làm để giải quyết cho người chung quanh, tức là nhẹ hơn là tiền con đi định cư nước ngoài nữa, mà tại sao như vậy bởi vì họ đã buông rồi. Còn em trai Ngài Xá Lợi Phất, có buổi trưa đó đi bát xong về cùng với sư huynh của mình là Ngài Xá Lợi Phất rồi với một nhóm Tỷ kheo ngồi ở chung một cái hang thì người em Ngài Xá Lợi Phất bị rắn cắn, trong kinh không kêu cắn mà kêu là bị con rắn nó rớt trúng, nó độc đến mức mà nó chạm vô cái vai trần của Ngài đó. Nó giống như bên gì ta? Bên Brazil nó có cái đảo rắn, thì nó có loại rắn nó độc đến mức mà khi nó phập mình rồi đó, cơ thể tự bị hoại tử trong thời gian rất ngắn. Đó là chuyện có thiệt các vị vào ở trong này coi là đảo rắn Brazil, rắn độc vậy đó. Nó cắn rồi đó là đừng hòng chỉ có nước là phải chặt bỏ cái đó thôi, chứ không chặt là nó bị hoại tử.

Thì con rắn này cũng vậy. Con rắn nó cắn cái người em trai Ngài Xá Lợi Phất, nó cắn vô rồi là người tự huỷ, trong kinh nói giống như là rom rạ mà bị đốt vậy đó. Thì lúc mà Ngài biết được, Ngài dùng thần thông, Ngài dùng thiên định Ngài chặn lại, chặn lại mà Ngài biết bữa nay chắc chắn phải đi rồi, nhưng mà ngay tạm thời Ngài chặn lại rồi Ngài mới nói Ngài Xá Lợi Phất là đệ bị rắn cắn rồi, rắn độc qua không được, xin chư Tăng đem ra khỏi hang giùm vì không muốn mình chết trong hang, bất tiện cho anh em, chư Tăng mới khiêng, thì lúc đó Ngài Xá Lợi Phất, Ngài nhìn người em Ngài nói không ngờ đến giây phút này mà mặt mũi của sư đệ vẫn còn sáng sủa, khen em đẹp trai, thì người em mới trả lời là từ lâu rồi sư đệ không coi cái này là của mình, cho nên hôm nay nó có ra sao thì đệ vẫn vậy thôi, coi cái cuộc đối đáp của hai anh em chứng minh có nghĩa là họ bình thường họ phải sao đó họ phải sống hết mình mà tìm óc gan ruột với cái họ hiểu.

Như tôi nói rất là nhiều lần Thánh nhân họ thấy rõ cái điều họ tin cho nên họ tin chết bỏ cái điều họ hiểu. Còn mình không hiểu lắm cái điều mình tin cho nên mình không tin lắm cái điều mình hiểu. Có không? Mình nói vô ngã, vô thường chứ đũa nào mà nó... tiên sư cha nhà mi dám gieo chông bà. Trong khi là mình, chông mình, tiền của mình là cái gì đụng chứ cái đó không được. Cái gì cũng vô ngã trừ chông tôi và tiền của tôi. Cái đó là không có vô ngã mà có cái đó không? Có nghĩa là mình nói vậy thôi, chứ khó lắm. Như, hoặc như ông thầy, ông trụ trì đang ngồi có nhỏ Phật tử chạy vô nói thầy, nó miếu máo nó nói chiếc xe SH dựng trước chùa mất rồi, ông (khoác tay) ngoại thân con, cái nói trời nói khiêng luôn cái thùng phước điền, thằng nào, thằng nào? bọn tôi nhớ cái chuyện mà thằng nhỏ lên chùa nó leo nó hái trái đó, rồi cái ông thầy, ông la nặng lắm, nó về nó méc, mà nó nói thêm, nói ông thầy đánh con, mắng con, ông bố giận, ông bố lên chùa nói sao con nít mà thầy đánh nó, bản tăng chưa đánh ai hết. Nói thầy còn chửi nó, bản tăng chưa chửi ai hết. Ông bố nói thầy coi chừng, ông nói bản tăng cũng chưa ngán ai hết. Có nghĩa là nói oan thì ông nhịn, nhưng mà nói cái phân mà thách thức thầy coi chừng thầy á, ta cũng chưa có ngán ai hết. Có nghĩa là mỗi người có một cái tử huyệt, mình chưa đụng chuyện mình không biết mình ghét cái gì nhất. Tin tôi đi. Chưa đụng chuyện mình chưa biết mình dính mắc cái gì nhất.

Có câu chuyện này mà tôi kể hoài mà riết tôi nhục luôn á. Có nguyên một cái đám đại gia mà đi chơi biển, bị cướp ở ngoài cái hoang đảo nó bắt được, bắt được nó đánh đập để nó khảo của, mà khảo bằng cách nào ta? Nó mới mỗi ngày nó cho chặt một lóng tay, email, địa chỉ, số phone, tài khoản ngân hàng mà cứ không khai là nó chặt lóng, không khai chặt lóng, mà trước khi chặt nó có hỏi, triệu phú không à, tụi này cướp nhưng mà có nhân đạo lắm. Trước khi chặt thì cho nạn nhân được phép chọn ngón hiểu không? Chọn ngón thì nó vui thế này. Tôi đọc cái đó tôi thấy tôi thấy thú vị, trong đó có một bà tỷ phú, bà nói bà chưa lấy chồng cho nên chưa ngón này (ngón áp út) để mai

một đeo nhẫn. Còn có ông thì ông hay thích săn bắn, chừa ngón này (ngón trỏ) để ông bóp cò hiệu không? Còn có ông thì ông thích chơi guitar thì chừa lại cái ngón nào đó tay phải hay tay trái đó để chơi guitar.

Có nghĩa là cuối đời không còn giữ gì hết cũng còn giữ lại cái chỗ để đeo nhẫn, giữ cái chỗ để bóp cò, giữ cái để chơi guitar hiệu không ta? Còn vui nhất có ông kia, ông chừa (ngón út) này để ngoài tai nữa. Ông đó người Việt Nam, ngoài tai với xỉa răng, ăn cơm rau muống rồi nó dính, thì lúc đựng chuyện cái cuối cùng mình biết cái mà đọng lại trong lòng của mình là cái gì? các vị có tin chuyện đó không? chưa đựng chuyện chưa biết. Bởi người Việt ở trên mạn ngược họ có khuyên thế này, muốn biết con chó nào khôn nhất trong một cái ổ chó đó, thì cứ lấy cái cây đuốc ban đêm đi vô, đừng để nó phồng, đi gần tới, đi vô cái ổ chó con thì coi con chó mẹ nó tha con nào đi trước? bởi thường khi nó biết cái ổ nó bị đe dọa nó sẽ đem con đi, thì cái con mà nó tha đầu tiên chính là cái con khôn nhất mà chỉ có cái sự giao cảm của con chó mẹ nó mới biết chuyện đó. Con chó tinh hoa của tinh hoa là con chó đầu tiên đem đi. Thì có nghĩa là trong con người mình mỗi người cũng có cái nhất mà chính mình bình thường khi mình không có ngờ nhưng mà cần phải hy sinh thì mình hốt nó đi trước. Đó cho nên là và cái sau cùng mà phải giữ lại là cái gì đó, chính mình sau đó mình mới biết.

Thì tôi mong rằng cái mà đọng lại sau cùng của quý vị là gì? Là Phật pháp. Đó là tu đúng. Trong Kinh có câu thế này. Bậc hiền trí hy sinh cái tài sản nhỏ để giữ tài sản lớn. Hy sinh vật ngoại thân để giữ lấy tứ chi. Tứ chi là tay chân mà nếu cần hy sinh tứ chi để giữ cái mạng và đối để phải tha bỏ mạng chứ không bỏ pháp. Không bỏ pháp.

Cuối cùng là biết không xong rồi đó là cứ nhớ là mọi thứ do duyên mà có. Bữa nay duyên mãn thì cái này phải buông. Nhưng mà nhớ trong mọi tình huống cái chết trong bình tĩnh vẫn tốt hơn cái chết hoảng loạn. Đó là trong kinh Phật, cái chết Chánh niệm. Còn ngoài đời tất cả các chuyên gia cứu hộ đều nói rằng trong mọi tình huống nguy hiểm đưa nào bình tĩnh nguy cơ sống sót cao hơn đưa hoảng loạn. Đó là ngoài đời.

Còn trong đạo mình thì trong mọi tình huống Chánh niệm luôn tốt hơn là thất niệm. Tôi tin chuyện đó. Trong mọi tình huống vì cái cái sợ nó không giúp được gì mình hết, cái sợ nó không giúp gì mình hết. Thì chiều nay tôi nhắc một số chuyện vậy bà con nhớ được thì nhớ.

Có ba cái biết thì cái trí tuệ nó cũng là cái biết đúng không? Thì có ba cái biết, cái biết của thức, cái biết của tướng và cái biết của trí.

Cái biết của thức là cái biết của mắt. Mắt thấy, tai nghe, mũi ngửi, lưỡi nếm. Cái biết trực quan. Gọi cái từ bên đây là cái biết trực quan, cái biết không đánh giá, không nhận xét. Quý vị có biết chuyện đó không? Người không biết đạo thì cứ tưởng rằng mình nhìn cái đó mình thấy đẹp, rồi mình nhìn một cái chiếc lá me cái mình nhớ thời sinh viên con đường Duy Tân cây dài bóng mát không phải. Thật ra con mắt nó không có tội gì hết. Nó chỉ làm chuyện chụp hình thôi. Còn cái chuyện mà diễn dịch này nó đó là cái chuyện khác. Cho nên chúng sanh ở đời mình sống là mình khác gỗ đá đó là mình có cái biết. Ngài Viên Minh gọi là tánh biết. Ở đây là tôi nói theo A Tỳ Đàm. Cái biết nó có ba trường hợp.

1/ Một là cái biết của giác quan, cái biết đơn thuần.

2/ Nhưng mà cái biết thứ hai là gì? Là biết diễn dịch, cái biết của kiến thức, của kinh nghiệm, của hồi ức. Cái biết gọi là cái biết của tướng.

Đầu tiên là cái biết của thức, biết đơn thuần của các giác quan. Cái biết thứ hai là cái biết của tướng, có nghĩa là cái biết suy diễn, diễn dịch. Có nghĩa là mình nhìn một cái cọng dây mà mình tưởng là con rắn. Mình nhìn cái đồng đất mình tưởng là con cạp. Mình nhìn một cái tàu lá chuối khô mình tưởng là con ma tóc dài. Hiểu không? Rồi mình nhìn một cái, mình đứng ngắm một cơn mưa chiều mình nhớ lại một cái mối tình cũ. Nhìn một đêm trăng khuya mình nhớ cuộc gặp gỡ vừa rồi tầm lum, đó toàn là mây thẳng cha tướng chả diễn không à chứ nó không có thật.

Vậy cái biết một là cái biết gì ta? Cái biết của thức, của các giác quan. Cái biết hai là biết của hồi ức. Hôm nay mà mình ngồi thiền mà mình thấy đây là vô thường là hồi ức không, hiểu không? Đi biết là đi, ngồi biết là ngồi toàn là hồi ức không.

3/ Cái biết thứ ba mới quan trọng đó là cái biết của tuệ, cái biết của trí. Cái biết này hoàn toàn nó không có cần tới hồi ức, mà là cái biết mình gọi là bức phá hay là đột hiện, thành linh đó. Nó không

có dựa trên nền tảng của cái biết cũ. Có bao giờ trong đời mình, mình có cái giây phút đó không ta? Tự nhiên mình bừng, mình hiểu được một chuyện mà nó không có lệ thuộc vào cái nền cũ, thì cái biết nó gọi là trí. Hiểu không?

Thí dụ như là lên non mới biết non cao, nuôi con mới biết công lao mẫu tử. Cái câu đó nhiều người họ tưởng là chữ hiểu nhưng đối với tôi cái câu đó nó sâu lắm, nó còn xài hiểu bên Tứ Niệm Xứ nữa. Bình thường mình sống bằng cái ấn tượng không à, ấn tượng cũ, như mình nghe nói là hiểu, con mà có hiểu với cha mẹ, rồi cha mẹ là người sanh ra mình, mình toàn là mình... hiểu không? thầy cô, sách vở, kinh Phật, Tăng ni dạy mình, nhưng mà cái này, cái này mới thấm nè, có một cái đêm đó con mình bị sốt, nghe kịp không? mà chồng đi vắng mà mình phải ôm con chạy băng qua nghĩa trang thì vừa ôm con mà vừa nhớ mẹ ngày xưa biết à mẫu tử là chỗ này nè bị cách đây có 2 năm mình là con gái ban đêm ra sao hè là mình đã không dám đi rồi, mà chỉ có hai năm sau lấy chồng có con mà chồng vắng nhà mà dám bồng đứa con mà chạy băng qua nghĩa trang mà nghĩa trang nó nghe nói là ma dữ dần lắm, nghe kịp không? mà mình dám, lúc đó là nó bừng nó sáng là à hiểu rồi, đây, đây cái này mới là mẫu tử tình thâm là chỗ này nè, có nghĩa là không sợ cái gì hết, các vị hiểu chưa? thì cái vô thường cũng vậy, mình toàn là mình nghe nói vô thường là thân này, tâm này là vô ngã, vô thường mình cứ nói như con kết, rồi mình thấy hồi nãy mình vui bây giờ mình buồn đó là vô thường, NO. Mình sẽ có một ngày mình thấy rằng nước chính là bản thể của sóng và sóng là hiện tượng của nước. Hiểu tôi nói cái đó không? Mình chỉ là một cái dòng chảy của sóng và hạt trong vật lý. Sóng và hạt. Chấm chấm chấm chỉ vậy thôi.

Hơi khó hiểu. Hiểu không? có nghĩa là chính mình thấm thía rằng trên cái dòng chảy mình chỉ là một cái khối tổng hợp mà nếu lấy ra từng món thì không còn gì là mình nữa hết. Mà cái khối tổng hợp đó hồi nãy nó là một nó khác với cái khối tổng hợp của bây giờ, mà hôm nay tôi nói với cô, tôi vẫn là cái biết của tướng chính cô phải thấy ra cái điều đó. Cô phải thấy rằng nước là bản thể của sóng và sóng là hiện tượng của nước. Mình chỉ là một cái khối tổng hợp của những thứ rời rạc, thiện ác, thích ghét, sướng khổ. Thiện ác, thích ghét, sướng khổ 6 cái này nó vô thành một cục. Nó có cái tên là Nguyễn Thị Loan, Bùi Thị Cúc. Nghe kịp không? Mà vì mình u mê quá nhiều đời mình thấy mình quan trọng. Mình nghĩ mình là bà lớn, mình có tài sản, mình có chồng ngon lành, con ngon lành, nhà cửa ngon lành, quan hệ xã hội ngon lành, học thức ngon lành, bằng cấp ngon lành, chức vụ ngon lành, everything ngon lành, chứ mình không hề biết rằng là mấy cái ngon lành đó là do mình nghĩ ra thôi. Ở đây có ai ở Việt Nam mà ngon hơn bà Trương Mỹ Lan không? Có một ngày nàng hết ngon lành ví dụ vậy, nó dễ ẹc à, hoặc là có ai mà ngon lành như ông Steven Job không? tự nhiên có ngày nó hết ngon lành, phải không ta? đại khái như vậy.

Thì nó rất là dễ nhưng mà tại vì mình do mình tưởng bây giờ mình hiểu chữ trí cho nên đừng... nhớ nha. Trong thiền quán đại kỵ bốn chữ các vị biết đó không? Bất tác, bất chỉ, bất nhậm và bất diệt.

1/ Bất tác tức là đừng cố gắng tạo ra một con người mới. Mình sẽ thành Thánh nhân phải không? Mình sẽ có thiệt nhiều trí tuệ, thiệt nhiều Chánh niệm. Mình sẽ trở thành Thánh nhân cái đó là không có nên, cái đó gọi là bất tác. Xong chưa?

2/ Bất chỉ là cố gắng. Đây là tâm tham, biến mất đi, biến mất đi, biến mất, biến mất. Đây là tâm sân, mất đi, mất đi không được. Hoặc là đang ngồi mà nghe nó đau quá, trời ơi, hết đau đi cha. Đau quá, đau quá. Ngứa, ngứa mà cái thứ mà ngồi nó hay ngứa trên mặt đó. Biết cái đó không? Có ngứa không? Nói hiểu không ta? Ngồi thiền nó hay ngứa, bình thường ngồi vậy nè, ngồi coi phim Đại Hàn á, ăn bánh, rồi uống snack, rồi lau, hút mát trí nhớ, rồi ngồi lau, ăn mấy cuộn giấy nó không có đau, mà cái thứ mà ngồi thiền tự nhiên nó ngứa, chứ còn mà dân coi Đại Hàn đó, phải không, coi mấy cái diễn viên vậy đó là không bao giờ mà bị ngứa nha, không bao giờ đâu, nhưng mà tới hồi mà vô thiền là nó ngứa tùm lum tà la hết, đó thì mình cứ nhớ, mình cứ nhớ đó là không có mong là cái cơn đau nó mất. Bà con ở đây ai mà ngồi thiền nhớ là bốn bất. Bất tác là đừng có mong trở thành một cái người gì hết xong chưa? Rồi bất chỉ là đừng có mong cái này, cái này biến đi, biến đi, hãy biến đi cái thứ ngu si, khờ dại gì đó là đẹp đẹp.

3/ Thứ ba là bất diệt là mong đừng còn phàm nữa. Mong đừng đau khổ nữa là bất diệt, là NO, không được đó.

4/ Cuối cùng là bất nhậm. Đừng có buông xuôi.

Thiền hồi mệt quá, thấy ai cũng làm lơ, móc cái phone ra quẹt, thị trường chứng khoán, tình hình nhà đất, An Khánh, Thủ Thiêm, Thảo Điền, quận 7 đó là buông xuôi nghe kịp không? bắt tác, bắt chỉ, bắt diệt và bắt nhậm.

Bắt tác là không cố gắng trở thành một cái gì đó, gầy dựng một cái gì đó, còn bắt chỉ là mong mát đi, mát đi, đó đừng có vậy, biến mát. Đây là tham, diệt tham, diệt sân, diệt đau, diệt ngứa, diệt mỗi, diệt tới gọi là bắt chỉ. Còn bắt diệt là đừng có mong gọi là trở thành một con người khác, rồi cuối cùng là bắt nhậm là không buông xuôi. Nhớ không? Và cứ học, tôi nói 3 triệu lần, cứ học giáo lý và sống Chánh niệm đừng có quán chiếu, quán mèn gì hết.

Nghe tôi nói Duyên đủ tự nhiên, tự nhiên nó trào ra, nghe kịp không? Còn mình cố gắng cưỡng cầu mong cho nó tới là ngàn thu mây bay không bao giờ nó tới. Bởi vì cái trí giác ngộ là gì? Là sự đột hiện và nó đến nói ra nó kỳ nữa.

“Hãy thơ ngay như trẻ con mới vào được nước Chúa”. Cái câu này rất là hay. Có nhiều lúc mình phải hồn nhiên.

Tôi kể hoài câu chuyện này. Hôm nay ở Kyoto. Kyoto là Nhật hả? Nó có một ngôi đền Shinto đó nó có bốn chữ “Đệ nhất nghĩa đế”. Chữ đó rất là đẹp. Thì cái lịch sử của cái bốn chữ đó là ngày xưa đó, cái ông ông sếp của cái ngôi đền đó, ông muốn treo... “Đệ nhất nghĩa đế” là gì? Có nghĩa là bản thể rốt ráo của vũ trụ, Đệ nhất nghĩa đế đó.

Ông muốn viết bốn chữ để treo trước cái đền mà ông viết hoài xấu quá, ông nghe nói ông trụ trì thiền sư viết chữ đẹp. Ông mới bung lễ vật qua ông nhờ ông thiền sư viết giùm bốn chữ. Ông thiền sư cũng kêu đệ tử đốt trầm, rồi mài mực, rồi pha trà vén tay áo lên. Cái thằng đệ tử nó đứng kế bên nó cái chữ đệ thì đẹp mà chữ nhất nhìn nó chưa có tới lắm, mà nó nói đúng.

Ông vò vò ông giục xuống, ông viết tiếp, cái nói bây giờ tới phiên chữ nghĩa, chữ nghĩa chưa có tới lắm, chữ nghĩa nhìn giống chữ nghị quá, ông thấy cũng có lý, ông vò một hồi cả mấy trăm tờ vậy đó, thì lúc đó có tiếng chó sủa đằng trước chùa, cái ông mới kêu thằng đệ tử, nói chạy ra đằng trước coi ai vậy? thì khi đệ tử nó dọt ra rồi đó thì cái lòng ông không còn sợ có người quan sát nữa.

Có hiểu tôi nói không? Có hiểu không? Cái lác léo này nằm ngay chỗ này nè. Trong cái tích tắc, tích tắc mà không có ai nhìn, tổ cha nó, nó nhiều chuyện quá nó đi mất rồi, ông mới nhúng mực vô viết, thì nó chạy vô nó nhìn nó nói liền “thần bút” thì lập tức là ông mới kêu nó bung cái đó đem qua cho cái ông nội trụ trì bên kia đưa cho thợ nó khắc lên, có hiểu không? có nghĩa là giác ngộ nó là một cái giây phút mà anh phải thật sự hồn nhiên mà nằm ngoài mọi cái.. đừng có là phàm nữa hãy là Thánh đi, phiền não biến mất, từ bi xuất hiện, mình cứ ngồi mình tụng cái đó là không bao giờ, cái đó là mài ngói làm gương, nấu sồi mong thành cơm, nhớ cái đó. Không bao giờ và không bao giờ. Cứ nghe lời tôi học, phải học giáo lý tại cái đầu mình chưa có đủ khôn để mình nghiệm đầu, học giáo lý rồi sống Chánh niệm thì có thể là năm dài tháng rộng, thí dụ như là 3 tháng, 5 tháng có một ngày tự nhiên nó bùng ra, thì cái bùng đó là cái xài được còn bây giờ mình ngồi mình cưỡng cầu mình ráng ngồi mình gồng, càng gồng, càng hư, càng đi xa càng nhớ em, mà càng nhớ em nó càng đi xa, nhớ cái đó, cái đó rất là quan trọng, cái đó tôi nói tôi hay hề nhưng mà cái đó là phải tâm niệm, càng đi xa càng nhớ em, càng nhớ em càng đi xa.

Câu cuối, tình đầu là tình cuối đi. Tình đầu là tình cuối cho hỏi, rồi cứ hỏi. Vậy là sư là ba câu rồi xong, rồi sau đó kết thúc nha. Chắc kỳ sao mình tập trung hỏi đi, tôi khoái hỏi, trả lời hơn rồi.

Hỏi:

Đại sư giống như là trong Kinh điển theo mình định nghĩa giống như này nói về cái Định đó Sư, giống như Chánh Định trong Bát Chánh Đạo là như là Sơ thiền vậy thứ thiền nhưng mà giống như có vị nói giống như là cái cái Định mà trong của cái Đức Phật là cái Định như là Tâm bất động trước các cái phiền não tác động chứ không phải là cái...

Đáp:

OK, hiểu rồi, một cái câu trả lời rất dễ bị ném đá mà không thể không nói. Chuyện thứ nhất, thời buổi này là của AI nói theo Mỹ là AI đúng không? Biết AI là cái gì không? Thời buổi này AI các vị có tin hay không thì tùy, hãy vào đó nói rõ với nó. Tôi là đệ tử Mật Tông Kim Cang thừa. Phải nói đó nó trước mới được nha. Tôi là Mật Tông Kim Cang Thừa, tôi muốn hỏi nội dung của giáo lý nhà Phật, nó sẽ cho một câu trả lời khác, có tin chuyện đó không? có ai có chơi... dân chat GPT có biết cái đó? vô đó nói tôi là một tín hữu Ki tô tôi muốn tìm hiểu về Phật pháp, có thể giới thiệu đạo Phật

cho một tín hữu Ki Tô được hay không? nó nói khác, mà nói tôi là Kim Cang Thừa nó nói khác, mà tôi là Tịnh Độ tông, tôi là Thiên tông nó nói khác, không phải nó nói sai mà vì nó quá chuyên nghiệp đi, professional hiểu không? Cho nên cái câu cái vụ mà Định ngày xưa không có, tôi nói tôi ngại, bây giờ có quý đó là tôi nói, tôi nói rất là dạn miệng. Tôi xin thưa với các bố và mẹ ở đây, người Việt mình có một cái bệnh rất là lớn nghe cái gì cũng nghe một nửa, hiểu 1/4 và kể lại gấp đôi. Người ta nói sao làm vậy, có người không nói mà làm, mình nói một đằng làm một nẻo, đó là cái dân tộc tính ung đúc qua 4000 năm chen lấn của mình. Nghe cho kỹ cái định nghĩa về Định như vậy là hoàn toàn là tự phát và thiếu cơ sở. Bởi vì trong Tam Tạng, vào chat GPT hỏi đi, Định thế nào là Định trong Giới, Định, Tuệ theo kinh điển Pali thì coi nó nói sao. Tôi nhắc lại lần nữa. Giới là cái khả năng kiểm soát trước cái hoạt động của thân khẩu. Thôi tôi nói quyết tẹt luôn. Chúng sanh mình có ba nhu cầu sống. Một là nhu cầu hoạt động, nhu cầu giao tiếp và nhu cầu kiếm sống. Có ai nhớ ba cái đó tôi giảng không?

- Làm chủ được mình trong cái nhu cầu hoạt động gọi là Chánh nghiệp. Hoạt động này là ăn, uống rồi cuộc xối, buôn bán. Nói chung là hoạt động. Làm chủ được mình trong cái nhu cầu hoạt động thì gọi là Chánh nghiệp.

- Làm chủ được mình trong nhu cầu giao tiếp gọi là Chánh ngữ.

- Làm chủ được mình trong cái nhu cầu kiếm sống thì gọi là Chánh mạng. Xong chưa? Đây phải định nghĩa như vậy.

-Thì Chánh Định là gì? Nghe cho kỹ nè. Theo trong giáo lý A Tỳ Đàm nguyên thủy thì Định là khả năng tập trung tư tưởng. Cái khả năng này hoàn toàn có ở một thằng ăn trộm đang rình nhà. Cái khả năng này hoàn toàn có thể có ở một con cò nó đang ngồi nó rình cá. Một con mèo nó đang rình chuột, chứ định không có gì linh thiêng hết. Nhưng mà sở gọi là Chánh định là sao? Là vì người ta biết dùng nó cho cái mục đích là tập trung tư tưởng. Tạo điều kiện cho trí tuệ làm việc, cũng ngọn lửa này nhưng mà nếu mà gió cứ tán công thì nó leo lét ánh sáng, nó không có tập trung được, nó cái mức soi sáng, soi rọi nó rất là yếu phải không ta? Và nếu mà ngọn lửa mà nó leo lét vậy cái khả năng mà ánh sáng chiếu sáng ít, mà cái nhiệt lượng của nó cũng thấp, mình để lên nó không có phòng, thế là mình lấy một cái bóng khói mình chụp lên, khi mình chụp cái bóng khói lên thì cái ánh sáng mà nó lan tỏa nó ổn định hơn phải không ta? có hiểu không? và lúc bây giờ mình để tay lên đây có phòng không? đó, bởi vì sao vì chính cái sự mà tập trung cái nhiệt lượng, nó không làm cho cái sức nóng nó bị khuếch tán, chính vì nó không bị khuếch tán, nó dồn một hướng nên mình để lên, mình để từ giấy lên cháy không ta?

và cái ánh sáng nó được ổn định phải không? Khi ngọn lửa cố định thì ánh sáng cố định. Có hiểu nguyên tắc này không? Thì Định ở đây chính là ổn định và cố định. Nghe kịp không? Mà tại sao phải cần cái này? Tại sao phải cần? Cái này nó rất là sâu. Banh cái lỗ tai ra nghe nè. Tại sao Định nó quan trọng? Cái này quan trọng nè.

Sở dĩ ta thích và ghét cái này, cái kia là do ta không có tập trung tư tưởng đúng mức. Hiểu tôi nói không? Nếu mà ta tập trung tư tưởng đúng mức thì trên đời này không có gì đáng để ta thích và ghét hết. Nói không có tin. Đó là sự thật. Tập trung tưởng.

Thí dụ như mấy đứa học trò mà nó giỏi là tại sao nó giỏi? Vì nó không có lo đá banh, tắm sông hái trái. Hiểu không ta? bản bi, mà nó lo tập trung bài vở thôi. Cái đứa mà tập trung hoặc là có nhiều đứa sinh viên nó học giỏi quá nó quên yêu. Có không? có nhiều nhà khoa học mà như ông Edison là ông cầu hôn cái cô thư ký, ông cầu hôn rất là lạ. Ông không biết bà là giới tính gì. Tự nhiên có một ngày đó bà bung cà phê cho ông, ông nhìn bà ông thấy một có lý à ta, là ông đợi bà an vị ở cái bàn, ông lại ông hỏi chứ Marry me? Lấy tôi nha, lấy anh nha.

Nhỏ mặt nó đổ bưng mà tại nó thương ông, nói yes. Thế là lấy. Có những cái cuộc tình mà của những cái nhân vật lớn nó đơn giản hơn mình. Còn mình là thả thính rồi tùm lum, mời câu, rồi lưới, rồi nhợ, rồi cần, rồi mặt nước hồ, bối cảnh đêm ngày, rồi đó chứ họ không có cần thính thiết gì tron á. Họ đơn giản lắm.

Thì ở đây cũng vậy. Khi mà mình sống tập trung tinh thần thì mình mới thấy rằng tất cả đều là giả. Nó xui một chỗ là do phiền não mình nó quá dày và cái định của mình, cái tuệ mình nó quá mỏng. Nghe kịp không? Đào núi mà bằng muống cà phê thì kiếp nào? đào núi mà bằng muống cà phê. Đào bằng xà beng là mình đã thấy lòi con mắt rồi, mà đào bằng cái muống cà phê.

Cho nên là mình không có tin lời Phật chứ đúng ra...bây giờ hiểu Chánh Định chưa? Chánh định chỉ đơn giản là tập trung tinh thần, rồi hỏi mà hỏi ở mức nào gọi là đủ? cái định mức để gọi là đủ là gì? Là đủ để cho mình không còn thích và ghét ở trong cái trần cảnh nữa thì gọi là Chánh Định. Chứ còn bản thân cái Định thì ai trên đời này cũng có.

Nó giống như nước. Nước mà trong hơi thở mình, hơi thở mình có nước không ta? Trong gió có nước không? rồi nước để mà thấm môi. Cái lượng nước để thấm môi, cái lượng nước đủ để mình rửa ngón tay, cái lượng nước đủ để mình rửa mặt, lượng nước đủ để mình thấm giọng. Rồi cái lượng nước đủ để mình giải khát, lượng nước đủ để mình rửa mặt. Lượng nước đủ để mình gội đầu, lượng nước đủ để mình tắm toàn thân. Cái lượng nước đủ để mình tắm vòi sen, lượng nước đủ để mình tắm bồn. Cái lượng nước đủ để mình tắm piscine, lượng nước đủ để mình chèo xuồng. Có hiểu tôi nó không? Hiểu tôi nói không? tức là trước sau cũng đều là nước, mà nước ở trong cái hơi thở nó khác cái lượng nước mà mình thấm giọng phải không ta? Rồi khác cái lượng nước mà mình tắm vòi, khác lượng nước trong piscine và cuối cùng nó khác cái lượng nước ở ngoài.

Nước để chèo xuồng thì cũng ít ít, nhưng mà nước để mà mình nhìn cho đã đó thì tới 10 cây số lận, nghe kịp không? thì Định y chang như vậy. Định mà người không có tu, Định nó giống như nước trong không khí vậy đó, Định để thấm môi, còn mà tu dữ dữ chút là giống như thấm giọng thôi, rồi khá chút nữa là để giải khát, còn Định mà cỡ như Đức Phật là đại dương nghe kịp không? thì cái chữ Chánh Định đó làm ơn đừng có nghe... còn cái mà này ông nói là tâm bất động trước gì ta? trước trần cảnh, cần thận cái đó bởi vì trong kinh nói Định chỉ đơn giản là tập trung tư tưởng, còn cái chuyện mà mình vô nhiễm, miễn nhiễm trước trần cảnh thì nó phải cần tới một núi thành tổ tâm lý trong đó. Trong A Tỳ Đàm gọi là 25 lận, phải có 25 cái thành tổ tâm lý nó mới làm cho mình trở nên ngon lành trước trần cảnh. Còn Định nó chỉ có khả năng tập trung tư tưởng thôi, nhưng mà tôi gọi là gọi là Định mà Định theo cái đề nghị của Đức Phật phải là cái Định mà dứt được 5 triền cái, sơ thiền, nhớ nha, nhưng mà sở dĩ hỏi này tôi nói chat GPT là kể từ bây giờ không nên cuồng tính, cực đoan cho rằng AI là tất cả, nhưng cũng hãy nên tham chiếu AI để bớt cái chuyện mà làm chuột bạch cho mấy sư phụ. Mà nhớ cái này, mình phải xác định mình là ai. Nhớ cái đó quan trọng lắm. Cứ cho nó biết là tôi là bla bla bla gì đó. Thì nó... thí dụ như nói về cái pháp môn niệm Phật mà mình nói là tôi là tín đồ của Tịnh độ là nó nói khác. Mà nói tôi là Thiên tông của Bắc truyền nó nói khác. Tôi là Nam tông. Tôi là Mật tông thì nó sẽ nói khác. Nhớ cái đó, nhớ Định ở đây nó không có gì ghê gớm. Nó chỉ là khả năng tập trung tư tưởng nhưng mà nó ở cái mức mà đủ để mà chận đứng mấy cái phiền não nhất thời đó nha. Nó là nhất thời. Muốn dứt phiền não luôn là phải là tuệ. Vậy xong chưa? Rồi bây giờ qua tới câu khác.

Hỏi:

Dạ thưa sư. Có lần sư có nói là Phật pháp không dành cho tất cả mọi người mà chỉ dành cho những người thật sự trần trở với sinh tử. Dạ, thì như các Phật tử Việt Nam, thì theo xin Sư cho lời khuyên là những cái kinh sách gì? tại vì như Sư nói là giáo lý rất là quan trọng phải hiểu giáo lý, như vậy với cái tình huống ở Việt Nam.

Đáp:

Ok rồi, được rồi, hiểu rồi, nó kẹt vậy, cơ địa mỗi người mỗi khác, cái cơ địa sinh học ấy, ông nè, là tôi thấy là ông là tôi khuyên ông nên ăn rau trái nhiều, nhưng mà cái bà kia tôi lại nói khác, kêu bà kia nên bổ sung một người là vitamin C, có người là canxi hiểu không? có người Omega còn như có nhiều người phải cho nó uống tới Rolex mà nó còn chưa có khỏe nữa kia. Có biết Omega không? dầu cá Omega mà cái mặt cái bà kia tôi nhìn cái tướng bả xanh lè này uống Rolex chưa có khỏe nữa, hiểu tôi nói gì không? cho nên hỏi sách gì thì thua, bởi vì nó tùy cơ địa nhưng mà thôi bây giờ cũng nói gì cũng phải có cái cụ thể, kiểm được sách của ngài Hộ Pháp, sách của sư Pháp Thông, Ngài Hộ Pháp, với Sư Pháp Thông, Sư Siêu Thành. Sách Sư Siêu Thành dịch, mà nói có hiểu không mà cứ dạ, dạ rồi có nhớ không? Sư Hộ Pháp ở núi Dinh, rồi ai nữa? Pháp thông, rồi ai nữa? Tức là cha hỏi mà chả không có cần nghe.

Cái thứ Việt Nam nó tào lao vậy, mà tại sao tôi nói pháp người ta đòi chém tôi, người ta thù tôi dữ lắm, hỏi cho vui thôi, ông nói gì kệ cha ông, chứ đúng tôi là ông là tôi phải ghi, mình hỏi là tại vì cái đó là một câu hỏi nó cần trí nhớ, mà ông đâu có nhớ gì đâu, hỏi cho vui mất thời gian lắm, nghe không? Sư Siêu Thành, sách Việt Nam nhiều lắm nhưng mà đó là ba cái nguồn mà tôi đề nghị nên

đọc nếu mà đọc ngoại ngữ thì nó tới một rừng. Còn nếu mà đọc tiếng Việt thì sách mà đặc biệt là sách của Ngài... của Sư Pháp Thông, thì của Ngài Hộ Pháp nó quá chuyên nghiệp và khó đọc lắm thì tiếng Việt của Ngài cũng chua lắm, nhưng mà cũng nên có, nên có đặc biệt là sách của Sư Pháp Thông. Tại sao tôi lựa ba vị này vì ba lý do:

- Một là vị này tiếng Việt sáng sủa.

- Thứ hai nữa là vị này dịch có chọn lọc. Có chọn lọc.

- Và ba nữa đó là vị này hiện giờ còn đang còn sống và mình có thể gặp được?

Một là đề tài chọn lọc, ngôn phong, chữ nghĩa sáng sủa và được vị này cũng còn sống và rất gần mình cũng ở núi Dinh luôn ở kề bên Ngài Hộ Pháp ấy. Còn một vị nữa là Sư Siêu Thành. Cái sư này còn trẻ lắm. Trẻ mà nhìn cũng nhìn công tử ốm yếu lắm. Nhưng mà Sư lại dịch có một cái lượng dịch phẩm rất là quan trọng, nhớ nha. Mà tôi xin nhắc lại những vị mà tôi không nhắc tên không phải là tôi chê nhưng mà hỏi tôi đi quán nào ăn thì tôi chỉ mấy cái quán mà tôi biết, chứ còn mấy tôi không có chê mấy quán còn lại, chứ tự ùn ùn thấy ông không nhắc mình cứ kêu du đảng tới chém thì cái đó tội nghiệp, cái là tôi chỉ biết, theo tôi quan sát thì đó là ba cái quán ăn được, chứ còn mấy cái quán tôi không nhắc thì không phải là tôi chê nha. Rồi rồi còn câu nữa ai?

Hỏi:

Dạ Sư cho con hỏi là lý do theo sư lý do nào mà hiện nay các hành giả ngày nay tu khó chứng đạo theo Sư?

Đáp:

Ồi nó tới 1001 lý do cô.

- Thứ nhất người mà có chứng đạo họ không bao giờ cho cô biết, thời xưa thời Đức Phật khi Ngài còn có nhiều khi Ngài xác nhận đây là Tu Đà Hoàn, đây là A Na Hàm, đây là A La Hán nhưng mà thời này thì không có ai có khả năng xác nhận hết và chuyện đầu tiên nếu có là mấy người đó là họ trốn biệt, bởi vì họ không có lý do gì ở ngoài này hết. Đó là chuyện đầu tiên là tại sao mình không thấy họ.

- Thứ hai thì cũng theo trong Kinh mỗi thời đó, cái đời sống tâm lý và đời sống xã hội của chúng sinh nó có những cái biến chuyển rất là lớn thích hợp hoặc không thích hợp với cái đời sống tâm linh. Cô có đọc về lịch sử thế giới cô có thấy thế này. Có những giai đoạn lịch sử thế giới nó nặng về văn minh tâm linh và có những giai đoạn nó mạnh về văn minh vật chất. Cái đó có không? ai mà học về vật lý cái âm thanh và ánh sáng nó đi theo đỉnh và đáy vậy nè. Thì cái chu kỳ của chúng sanh nó có một thời kỳ nó mạnh về văn minh tâm linh.

Thí dụ như là Socrat, Platon, rồi Đức Phật Thích Ca Mâu Ni, rồi Lão Tử, Trang Tử, rồi Dương Tử, Liệt Tử họ ra một lèo, rồi cái sau cái buổi bình minh của tâm linh, nó mất. Rồi cái nó có một giai đoạn mà người Tây Phương họ kêu là giai đoạn mà Dark Age tức là giai đoạn tăm tối. Rồi tới giai đoạn Renaissance là giai đoạn phục hưng có nhớ không? Rồi rồi Golden Age là giai đoạn hoàng kim.

Có nhớ mấy cái từ chuyên môn đó không? đó thì nó đi từng giai đoạn, giai đoạn như vậy rồi đến mình bây giờ là thời đại văn minh, các vị có biết rằng bây giờ là 1 năm của thế giới bây giờ đó là hơn 1000 năm trước đây, bước tiến nhân loại, bây giờ mình nặng về vật chất thì dĩ nhiên về mặt tâm linh mình bị... bên Mỹ nó có một cái phái nó gọi là Scientology tức là phái thờ về những thành tựu khoa học, biết cái đó không? là nó cuồng và thậm chí cách đây mấy hôm có người hỏi tôi vậy chứ bây giờ cái AI nó có đặc đạo không? cái phone nó có đặc đạo không? Thì thật ra nó là sản phẩm của con người.

Thí dụ như mình thấy một cái chip của điện tử, một giây như vậy nó có thể nó giải quyết từ 35 ngàn tỷ phép tính nó nhanh kinh như vậy. Nhưng mà có cái này thì nó chỉ là sản phẩm của con người.

Vẫn là sản phẩm của con người mà thôi. Chứ nó là vật vô tri mà. Mà có cái này, là hỏi tại sao hôm nay ít đặc đạo thì này giờ tôi nói nghe kịp không? Tức là chúng ta đang ở trong một cái chu kỳ mà một là nếu có người đặc thì thì mình cũng không thấy được họ, mà đó là nói an ủi thôi chứ thực tế là mình sư không có, thiện hữu không có, trú xứ thích hợp không có và theo những gì tôi hiểu trong kinh, người đại phước không có ra đời lúc này. Một là bị ganh ghét, hai là không có điều kiện để làm việc. Một là bị ganh ghét, hai là không có điều kiện để làm việc. Họ bị tất cả các thứ rào cản chặn. Chẳng hạn như các vị biết mình nói Mỹ là tự do đúng không? Chứ chỉ cần các vị là mỗi đê

đọa của người Mỹ đúng ba nốt nhạc... biết tại sao ông gì đó, ông bên Tin Lành ông Martin Luther King tại sao ông chết cái vị biết mà, ông là mối đe dọa của người Mỹ, ông phải đi thôi hoặc là ông Saddam Hussein, hoặc là cái ông gì mới bị bắt Venezuela hả Manuro. Tức là thế giới này đó là...may mà đó là mấy ông tào lao mà chỉ cần anh là một mối đe dọa người khác là không xong. Nhiều lắm, nhiều nhân vật thì tôi vì nhạy cảm tôi không nói rõ, nhưng mà ngay trong tôn giáo mình thấy có nhiều vị khi họ trở thành hiện tượng xã hội rồi, lập tức họ trở nên... mạng sống của họ nó hơi leo lét hơn. Khi mình làm mạng xã hội thì mình được này, mất cái kia, cái được thường nó nhỏ hơn cái mất. Đó là lý do tại sao trong thời này là người đại phước không có ra, mà muốn chúng đạo phải là người đại phước. Với một chuyện nữa nếu mà nói theo mặt Phật pháp rất ráo thì ở đâu trong vũ trụ này cũng là chốn về. Thì nếu chỗ nào mà nó không có tiện thì mắc gì phải chun vô trái đất này. Trái đất này nó chỉ là mệnh mông cho những con người nào... cho nhân loại thôi. Cho những người nào có chiều cao 2m thôi. Nó chỉ là mệnh mông cho những người có chiều cao 2m trở lại, chứ còn mà bước ra ngoài vũ trụ thì trái đất mình nó nhỏ hơn cái hạt cát trong sa mạc. Nhiều người họ không tin cái đó mà tôi tin. Bởi vì hạt cát mình có cân được không? Mình có tính trọng lượng được không ta? và sa mạc mình có tính diện tích được không? Có nghĩa là tử với mẫu đều ghi ra số được phải không? Tử số và mẫu số. Nhưng mà cái trái đất mình mà nằm ngoài vũ trụ nó là tử số còn cái mẫu số là... phải không ta? Như vậy thì rõ ràng là trái đất này ngoài vũ trụ nó nhỏ hơn hạt cát sa mạc đúng không? Bây giờ cát sa mạc tử với mẫu mình đều ghi ra số được, nhưng mà trái đất này mà đem ra ngoài vũ trụ thì tử với mẫu không hình thành. Hiểu không?

Cho nên mình nhỏ xíu, cho nên mình đâu có quý giá gì phải ở đây, bởi vì các vị biết theo trong Kinh ở trên cõi trời bây giờ là mấy vị Thánh ở trên trẻ măng vì họ mới gặp Phật xong, họ đắc đạo về trời nó như quân nguyên trên đó, nó như nấm sau mưa vậy đó. Cho nên nếu bây giờ mà nếu mình có niềm tin tôn giáo thì bây giờ mà về trời là bây giờ trên đó là Thánh nhân mà coi như trẻ măng, thậm chí còn trẻ lên ba trẻ đi mẫu giáo nữa, chứ đừng có nói, trẻ măng luôn.

Trong khi đó là mình dưới đây mình tu gọi là tu muốn khùng luôn mà quá trời thày mà dưới đây mình phải nói bây giờ mình đang ở thời điểm rất là nguy hiểm với cái sự tác động của truyền thông có nhiều người là nạn nhân của truyền thông và trong Kinh nói, trong kinh nói tới bây giờ tôi vẫn còn thấy thắm, Đức Phật Ngài dạy rằng chúng sanh có bốn cái tiêu chí để chọn Thầy.

1/ Rūpappamāṇa tức là hảo tướng của thầy.

2/ Hai đó là Ghosappamāṇa là tiếng tăm của thầy, dựa vào hảo tướng của thầy mà theo, rồi dựa vào tiếng tăm của thầy mà theo.

3/ Thứ ba là Lūkhappamāṇa là dựa vào cái cốt cách, đạo phong của thầy mà theo.

4/ Chỉ có cái thứ tư là Dhammappamāṇa là dựa vào cái pháp của thầy mà theo, hiểu không? mình bây giờ mình nghe nói nổi tiếng là bắt đầu mình theo mà mình bắt biết là cái người đó ra sao và mình theo người đó mình học được cái gì? mà có nhiều lần tôi cũng khai thệ, tôi nói nếu mà không kể mặt tâm linh thì tôi sẽ đi theo một cô ca sĩ nào đó làm đạo sư tôi thích hơn, như cô Mỹ Tâm mà tôi cô giảng tôi nghe A Tỳ Đàm tôi thích hơn là Ngài Hộ Pháp chứ, Ngài nhìn râu ria không có gì đầu hay. Mỹ Tâm mà nói rồi lờm, liếc, háy, nguyệt rồi tùm lum, rồi lâu lâu quăng cho đệ tử một cái nhìn hứa hẹn, rồi đó nhìn nó cũng đã. Các vị biết như cô... tình cờ thôi, chứ tôi không có theo dõi cái showbiz Việt Nam, nhưng mà tình cờ bữa đó tình cờ tôi biết Việt Nam có cô Tina Tình cô tụng tiếng Phạn rất giỏi, mà cô tụng rất chuẩn, không biết ai dạy cô mà tiếng Sanskrit của cô đọc rất là chuẩn mà cô thuộc rất là nhiều. Thì tôi dứt mình tôi nói trời kiếp này may mà biết Phật pháp chứ không biết là chắc tôi bái bả làm sư phụ, mà đã đẹp lại hiền mà lại có nhiều tiền, mà lại mà biết tụng tiếng Phạn này nọ là trời ơi nó quá đã luôn. Quý vị thấy không? thấy nó nguy hiểm không? cái dòng luân hồi nó nguy hiểm chỗ này nè, ác nhiều hơn thiện, mỗi người đó cái bất thiện nó nhiều hơn thiện. Cho nên mình ra đường mình nhắm mắt mình rời đó người xấu nhiều hơn người lành đúng không? nếu mỗi người ác nhiều hơn thiện thì mình ra đường mình mò, nhắm mắt mình rời là người ác nhiều hơn người lành. Chính vì người ác nhiều hơn lành cho nên mình sư thiện hữu nó ít hơn cái thằng xúi dạy, có đúng không? Rồi tới cái thứ tư xuống được rồi khó lên, đọa đó. Bây giờ từ một Elon Musk mà xuống làm con giun chỉ đúng ba nốt nhạc thôi, mà từ con giun mà leo lên Elon Musk mất 3000 tỷ đại kiếp. Bởi vì trong Kinh. Kinh Hiền Ngu ở trong Trung Bộ Đức Phật ghi rõ mà, xuống vô trong cái cảnh giới đó, cảnh giới sa đọa thì chỉ có gì? lớn hiệp nhỏ, mạnh hết yếu thôi.

Trong cái bóng tối mịt mù các vị biết trùn chỉ không? Có con trùn ở dưới cống mà người ta vớt lên cho cá nó ăn hoặc là mấy con con hàu, mấy con hàu mà nó bám đá mà đầu thai vô trong đó rồi thì chừ Phật mà ra đời đó là mình đâu có biết gì đâu. Tối ngày chờ dân nhậu ra nó muối tiêu chanh thôi chứ đâu có. Tôi đọc biết là Tản Đà đó, nhà thơ Tản Đà đó sáng cái nà chơi lít, cầm cái búa, cái muông, muối tiêu chanh anh đi ra ngoài biển, khế nhậu, làm hàu chỉ chờ Tản Đà ra hoá kiếp thôi, khiếp như vậy, nghe kịp không? nãy giờ nghe hiểu? Ok.